

İLKOKUL
TRAFİK GÜVENLİĞİ
4. SINIF
DERS KİTABI

YAZARLAR

Aslı ÇELİK

Özlem ALTINIŞIK

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 10262
DERS KİTAPLARI DİZİSİ: 2267

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editörler

Doç. Dr. Ahmet Melih GÜNEŞ

Dr. Öğr. Üyesi Güliz ŞAHİN

Dil Uzmanı

Suna KÖLEMEN BAKIR

Rehberlik Uzmanı

İlyas TİPİ

Program Geliştirme Uzmanı

Ramazan KAYA

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Turgay ÜNAL

Görsel Tasarımcı

Emine Sinem GÜÇLÜ

Yalçın GÜÇLÜ

Metin BİLAL

ISBN: 978-975-11-8771-0

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 26.03.2025 tarih ve 129567235 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

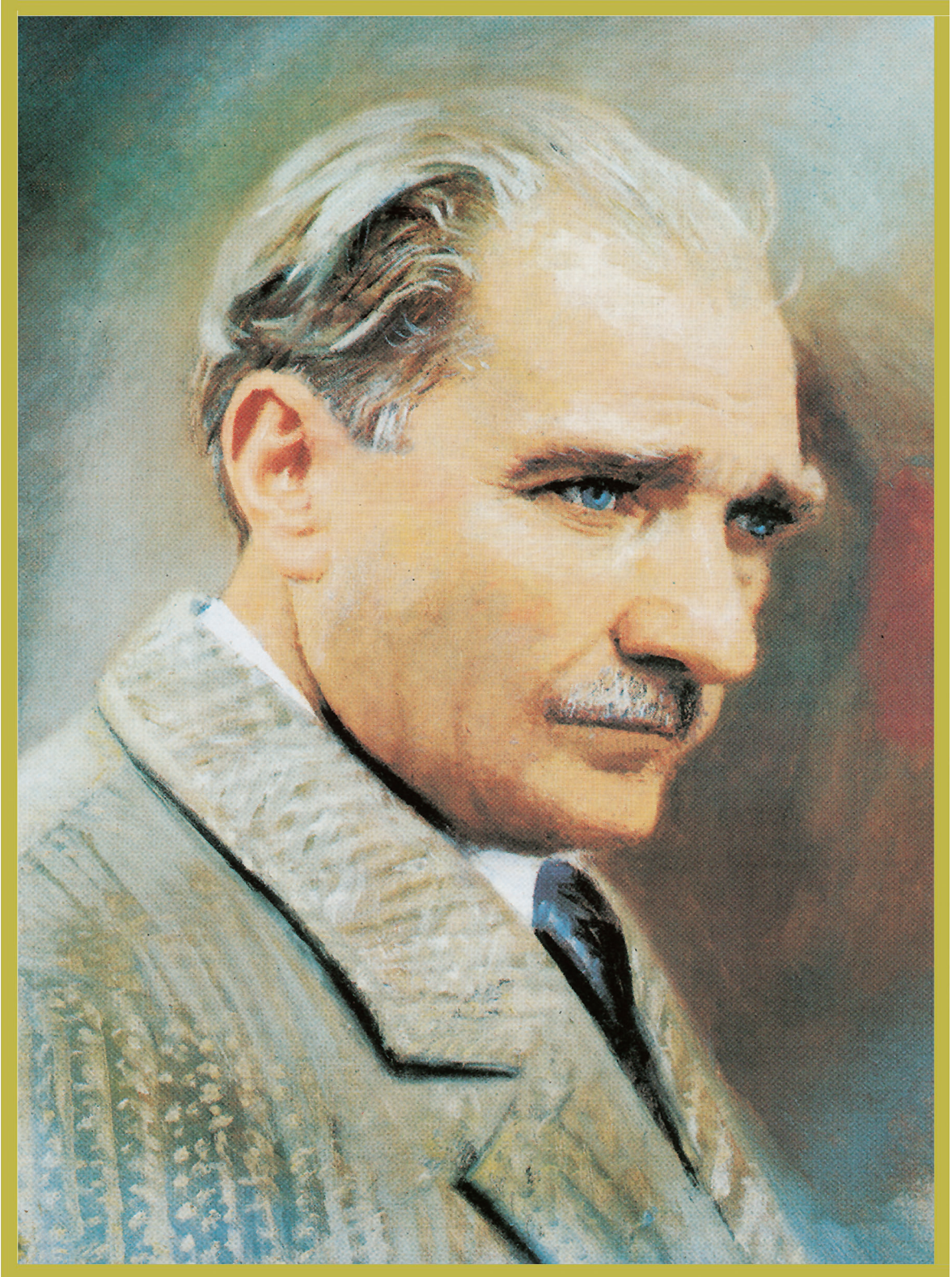
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Kitabımızı Tanıyalım	8
----------------------------	---

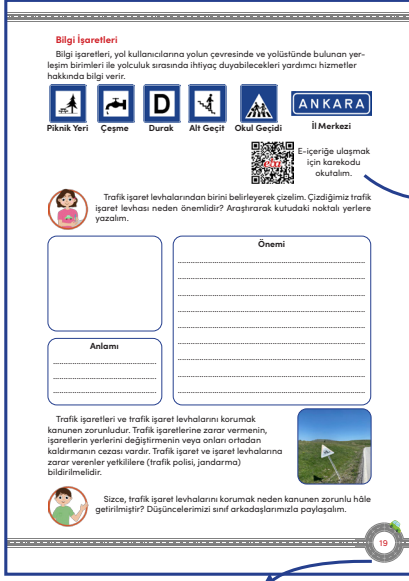
1. ÜNİTE: TRAFİKTE GÜVENLİK

Trafikte Can Güvenliğinin Önemini Fark Edelim	10
Trafikle İlgili Temel Kavramları Öğrenelim	13
Trafik İşaretlerini ve İşaret Levhalarını Tanıyalım	17
Yaya Kurallarını Öğrenelim	21
Güvenli Yolları Kullanalım	25
Oyun Araçlarını Güvenli Kullanalım	27
Ulaşım Araçlarını Karşılaştıralım	29
Geçiş Üstünlüğü Olan Taşıtları Tanıyalım	31
Trafikle İlgili Kurumları ve Meslekleri Tanıyalım	33
Neler Öğrendik?	36
Toplu Taşıma Araçlarını Kullanalım	38
Yolculuk Kurallarını Öğrenelim	41
Trafikteki Tehlikeleri Fark Edelim	43
Trafikteki Tehlikelere Karşı Önlem Alalım	46
Trafikte Tehlikeli Hareketlerden Uzak Duralım	48
Trafikte Sorumlu, Sabırlı ve Saygılı Olalım	50
Trafik Kurallarına Uymak Hayatımızı Etkiler	52
Trafik Kurallarına Uyalım	54
Neler Öğrendik?	55

2. ÜNİTE: TRAFİKTE İLK YARDIM

İlk Yardım Malzemelerini Tanıyalım	58
Kaza Anında Kimlerden ve Nasıl Yardım İsteriz?	63
İlk Yardımda Doğru Müdahalenin Önemini Fark Edelim	67
Hafif Yaralanmalarda İlk Yardım Uygulamaları	70
Neler Öğrendik?	74
Ekler	75
Sözlük	77
Cevap Anahtarı	78
Kaynakça	78
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri İle Kara ve Deniz Komşuları Haritası	79
Türk Dünyası Haritası	80

KİTABIMIZI TANIYALIM

E-içerik karekodu
(Mobil cihazları kullanarak karekodu okutalım.)

Ünite numarası

Ünite adı

E-içerik karekodu
(Mobil cihazları kullanarak karekodu okutalım.)

Sayfa numarası
(Sayfaları hızlıca çevirirsen arabanın hareket ettiğini görebilirsin.)

Derse hazırlık çalışmaları

Merhaba, ben Buket. Kitabımızdaki etkinlikleri yaparken Fethi ile size eşlik edeceğiz.

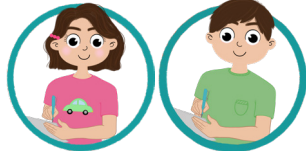
Konu başlığı

Değerlendirme çalışmaları

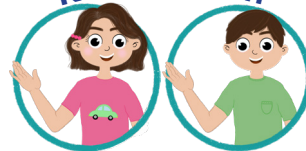
Merhaba, ben Fethi. Haydi, başlayalım.

Etkinliklerde Kullanılan Simgelerin Anlamları

Yazalım

Konuşalım

1. ÜNİTE

TRAFİKTE

GÜVENLİK

1. Ünite ile ilgili
İçerikler

1. Ünite Özeti

DERSE HAZIR MIYIZ?

Trafik denince aklımıza gelen kelimeler nelerdir? Yazalım.

.....

.....

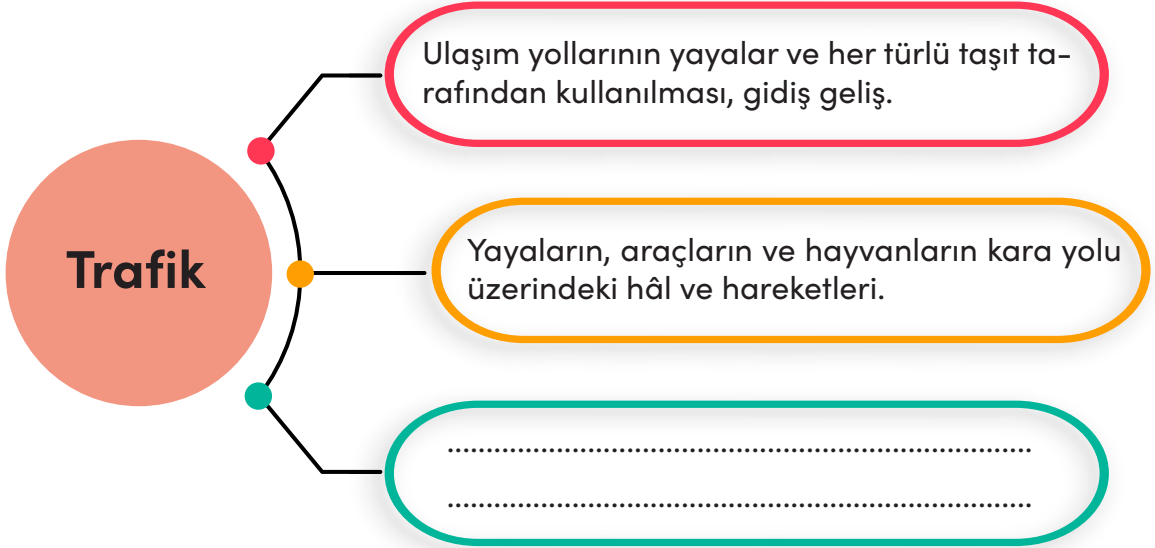
.....

.....

TRAFİKTE CAN GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİNİ FARK EDELİM

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te ve Karayolları Trafik Kanunu'nda yer alan trafik tanımlarını okuyalım. Bu iki tanımdan yola çıkarak kendi trafik tanımımızı yazalım.

Trafiği oluşturan ana öğeler şunlardır: araç, yol, çevre ve insan.

Trafikte çok sayıda araç bulunmaktadır. Otomobil, taksi, bisiklet, motosiklet, kamyon, kamyonet, otobüs, minibüs, traktör, metro, tren, hızlı tren, tramvay bu araçlara örnektir.

Taşıt yolu, bisiklet yolu, yaya yolu, alt geçit, üst geçit, köprüler vb. trafiğin yol ve çevre öğeleridir.

İnsanlar trafikte sürücü, yaya ve yolcu olarak bulunurlar.

Sürücü: Kara yolunda motorlu veya motorsuz bir aracı kullanan kişidir.

Yaya: Kara yolunda aracın içerisinde bulunmayan, yürüyen, koşan veya duran insandır.

Yolcu: Sürücü ile görevliler dışında araçta bulunan kişidir.

İnsan, trafiğin en önemli ögesidir. Çünkü insanlar araçlar üretir, ürettikleri araçları kullanır, yollar yapar ve bu yolları kullanırlar.

Emniyet kemerinin gelişimini gösteren zaman şeridini inceleyelim. Soruları konuşarak cevaplayalım.

Birçok Amerikalı doktor, arabasına iki noktadan araca bağlı emniyet kemeri yerleştirdi ve araba üreticilerinin yeni modellerle bunları yerleştirmesi için ısrar etti.

1930

1953

Colorado (Kolorado) Eyaleti Tıp Birliği, emniyet kemerlerinin bütün otomobillere yerleştirilmesi için bir bildiri yayımladı.

California (Kaliforniya), araç kullanmak için emniyet kemeri takmayı zorunlu hâle getirdi.

1955

1967

Amerikalı araç üreticileri, arka koltuklara da emniyet kemeri yerleştirdi.

İsveç, arka koltukta emniyet kemeri bulunmasını zorunlu hâle getirdi.

1970

1987

New York (Niv York), okul servislerinde ve otobüslerde emniyet kemerini zorunlu hâle getirdi.

1. Emniyet kemerini ilk kullanan kişilerin mesleği nedir?
2. Sizce, bu kişilerin meslek hayatında karşılaştıkları hangi olaylar emniyet kemerinin bütün otomobillere yerleştirilmesi fikrinde etkili olmuştur?
3. Emniyet kemerinin tasarımı ve kullanımı zaman içerisinde nasıl bir gelişim göstermiştir?
4. İnsanların hangi temel ihtiyacı, emniyet kemerinin icadı ve zaman içerisindeki gelişiminde etkili olmuştur?

Ulaşım araçlarında yer alan emniyet kemerlerinin yanı sıra hava yastıkları, çocuk koltukları ve can yelekleri olası kayıpların önüne geçmek için tasarlanmıştır. Motosiklet, bisiklet gibi ulaşım araçları kullanılırken takılan kask, dirseklik ve dizlikler de insanların can güvenliğini sağlamak için icat edilmiştir. Bu icatların yanı sıra trafik kuralları, trafik işaretleri ve trafik işaret levhaları belirlenirken de insanların can güvenliği göz önünde bulundurulur.

Trafik güvenliği konusunda insanları bilinçlendirmek için dünya genelinde etkinlikler ve eğitimler düzenlenmektedir.

2025 yılında ülkelerin düzenlediği etkinlik ve eğitimlere örnekler:

Türkiye’de Mobil Eğitim Tırı ile ülke genelindeki okullar ziyaret edilmekte ve öğrencilere uygulamalı Trafik Eğitimleri düzenlenmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde her yıl Yol Güvenliği Sanat Yarışması düzenlenmektedir. Bu yarışmayla büyük kamyonlar ve otobüslerle yolu güvenli bir şekilde paylaşmanın önemi vurgulanmaktadır.

Arjantin’in La Rioja (La Riyoja) Hükümeti’nde her pazartesi 20.00 ve 21.00 saatleri arasında “Yol Güvenliği Hakkında Konuşalım” isimli radyo programı yapılmaktadır.

Sizce, trafikte insan hayatının önemini fark ettirmek ve insanları trafik konusunda bilinçlendirmek için ne gibi çalışmalar yapılabilir? Düşüncelerimizi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

Sürücü, yolcu, yaya olarak günlük hayat içerisinde trafikte yer alan insanların kendilerinin ve başkalarının can güvenliğini korumaları gerekir. Kendi yaşam hakkımızı ve başkalarının yaşam hakkını ihlal etmeden trafikte daha dikkatli, sorumlu ve bilinçli hareket etmemiz gerekir.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-çeriklere ulaşmak için karekodları okutalım.

Metni okuyarak soruları cevaplayalım. Cevaplarımızı defterimize yazalım.

2018’de İçişleri Bakanlığı tarafından 81 ilde “trafik güvenliği farkındalığı” kapsamında proje başlatılmıştır. Görsel ve sosyal medyada kampanya tanıtımı yapılarak kırmızı düdük, görev kartı ve el broşürleri uygulama noktalarında çocuklarımıza dağıtılmıştır. Kampanyanın amacı çocukların birer trafik polisiymiş gibi sorumluluk bilinci kazanmasıdır. Çocuklar, anne ve babaları araç kullanırken cep telefonu kullanımı, aşırı hız ve emniyet kemeri hususlarında kural ihlali yaptıklarında onları kırmızı düdük çalarak uyarırlar. Projede 4 radyo spotu, 3 kampanya tanıtım filmi ve 81 ilde asılacak 10 bin afiş hazırlanmıştır.

1. Kırmızı düdük projesinin amacı nedir?
2. Kırmızı düdük projesinde çocuklar hangi durumlarda sorumluluk alacaklardır?
3. Kırmızı düdük, trafikte nasıl bir fark yaratmış olabilir?

DERSE HAZIR MIYIZ?

İletişim kurarken trafikle ilgili pek çok kavram kullanırız. Örnekteki gibi günlük konuşmalarımızda kullandığımız, trafikle ilgili kavramların yer aldığı cümleleri sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

Dur! Kırmızı ışık yanıyor,
karşıya geçemezsin.

TRAFİKLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLARI ÖĞRENELİM

İnsanlar her gün iş, ziyaret, gezi amacıyla ve okula gitmek için kara yollarını kullanmaktadır. Kara yolları, otoyollar, yürüyüş yolları, bisiklet yolları, caddeler, sokaklar, meydanlar, köprüler ve geçitler insanların ulaşımını sağlar. Bu yolları kullanırken taşıt, yaya, yaya geçidi, trafik levhaları, kaldırım, banket, ışıklı trafik işaret cihazları vb. trafik öğeleri ile karşılaşırız. Trafikle ilgili öğelerin anlamlarını bilmek trafikte kendi can ve mal güvenliğimiz ile başkalarının can ve mal güvenliğini sağlamak için önemlidir.

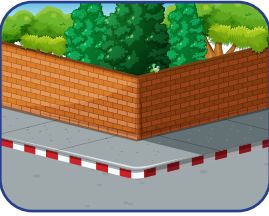

Görselleri inceleyerek görsellere ait tanımları okuyalım. Bulmacada her harf bir sayı ile eşleştirilmiştir. Trafikle ilgili kavramları sayı ipuçlarından yararlanarak bulalım, örnekteki gibi yazalım.

1. Kara yolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

t	a	ş	i	t
1	2	3	4	1

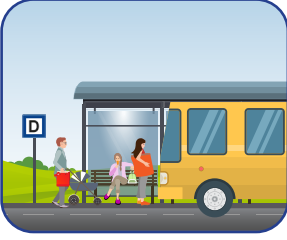
2. Kara yolunda taşıt yolu kenarı ile ev, dükkân, arazi vb. arasında kalan ve sadece yayaların kullanımına ayrılmış olan alanlardır.

5	2	5	2	6	2	7	8	4	9	4	10	4	

3. Üzerindeki simge, renk ve yazı ile özel bir yönergenin aktarılmasını sağlayan, sabit veya taşınabilir trafik düzenleridir.

1	9	2	11	12	6	12	3	2	9	13	1		
7	13	14	15	2	16	4							

4. İnsanların ulaşım ihtiyacını çok sayıda insan taşımaya elverişli araçlarla karşılayan ulaşım sistemidir.

1	17	18	7	19

1	2	3	4	10	2

5. Trafik akışını aksatmadan yayaların güvenli bir şekilde karşıya geçmelerini sağlayan, kara yolu üstündeki köprü biçiminde geçitlerdir.

20	16	1

21	13	22	12	1

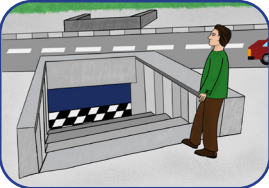
6. Trafiği düzenlemede kullanılan, üzerinde çeşitli renk, simge, yazı bulunan, belirli yanma süresi olan ışıklarla bir yönergenin aktarılmasını sağlayan cihazlardır.

4	3	4	6	7	4

1	9	2	11	12	6

12	3	2	9	13	1

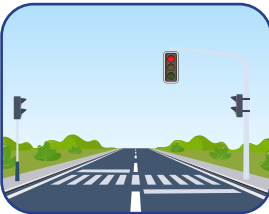
23	12	24	2	25	4

7. Trafik akışını aksatmadan yayaların güvenli bir şekilde karşıya geçmelerini sağlayan, kara yolu altındaki geçitlerdir.

2	7	1

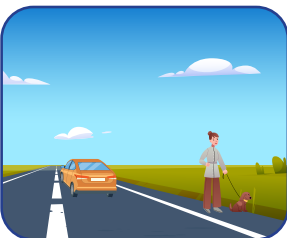
21	13	22	12	1

8. Taşıt yolunda yayaların karşıya güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere trafik işaretleri ile belirlenmiş alanlardır.

5	2	5	2

21	13	22	12	8	12

9. Yaya kaldırımı bulunmayan kara yolunda yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hâllerde de araçların faydalanabileceği alanlardır.

26	2	27	6	13	1

Trafikle ilgili kavramların neler olduğunu ve anlamlarını öğrendik. Peki, bu kavramlar olmasaydı günlük hayatımızda neler olurdu? Düşünelim, düşüncelerimizi noktalı yerlere yazalım.

OLMASAYDI NELER OLURDU?

Trafik işaret levhası	
Yaya geçidi	
Yaya kaldırımı	
Üst geçit	
Toplu taşıma	
Banket	
Alt geçit	
Taşıt	
Işıklı trafik işaret cihazı	

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

Çocuklar trafikle ilgili kavramların yazılı olduğu kâğıtlar hazırlamışlardır. Soruları okuyalım, cevapları çocukların hazırladığı kâğıtlardan seçelim noktalı yerlere yazalım.

1. Hangileri yayaaların karşıya güvenli geçişleri için kullandıkları alanlardır?

2. Hangileri insanları bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır?

3. Taşıt yolunun kenarında yayaalar için ayrılmış alanlara ne ad verilir?

4. Hangileri ulaşım ihtiyacının karşılanmasını sağlar?

5. Trafiğin akışını aksatmamak amacıyla yapılan geçitler nelerdir?

6. Hangisi zorunlu hâllerde araçların da faydalanabileceği yaya yollarıdır?

DERSE HAZIR MIYIZ?

Soruları okuyalım, cevaplarımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Günlük yaşantınızda hangi trafik işaretleri ile karşılaşıyorsunuz?
2. Trafik işaret levhaları hangi geometrik şekillerdedir? Bildiklerimizi söyleyelim.

TRAFİK İŞARETLERİNİ VE İŞARET LEVHALARINI TANIYALIM

Trafiği düzenlemek için kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile trafiği yönetmek için trafik polisi veya diğer yetkililerin yaptıkları hareketler **trafik işaretleri** olarak adlandırılır.

Görsel 1. Çocuk Trafik Eğitim Parkı

Görsel 2. Çocuk Trafik Eğitim Parkı

1. Sizce, trafikte yer işaretlerine neden ihtiyaç duyulmuştur?

Trafiği düzenlemek için kullanılan ve üzerindeki simge, renk, yazı ile özel bir yönergenin aktarılmasını sağlayan sabit veya taşınabilir levhalara **trafik işaret levhaları** denir.

Trafik işaret levhaları tehlike uyarı, trafik tanzim (düzenleme) ve bilgilendirme işaretleri olarak üç gruba ayrılır.

Tehlike Uyarı İşaretleri

Tehlike uyarı işaretleri yol kullanıcılarını, yol üzerindeki bir tehlike konusunda uyarır ve bu tehlikenin özelliği konusunda bilgi verir. Sürücüler bu işaretleri gördüklerinde hızlarını düşürmeli ve araçlarını daha dikkatli kullanmalıdır.

Ehlî Hayvanlar Geçebilir

Işıklı İşaret Cihazı

Gizli Buzlanma

Vahşi Hayvanlar Geçebilir

Bisiklet Geçebilir

Okul Geçidi

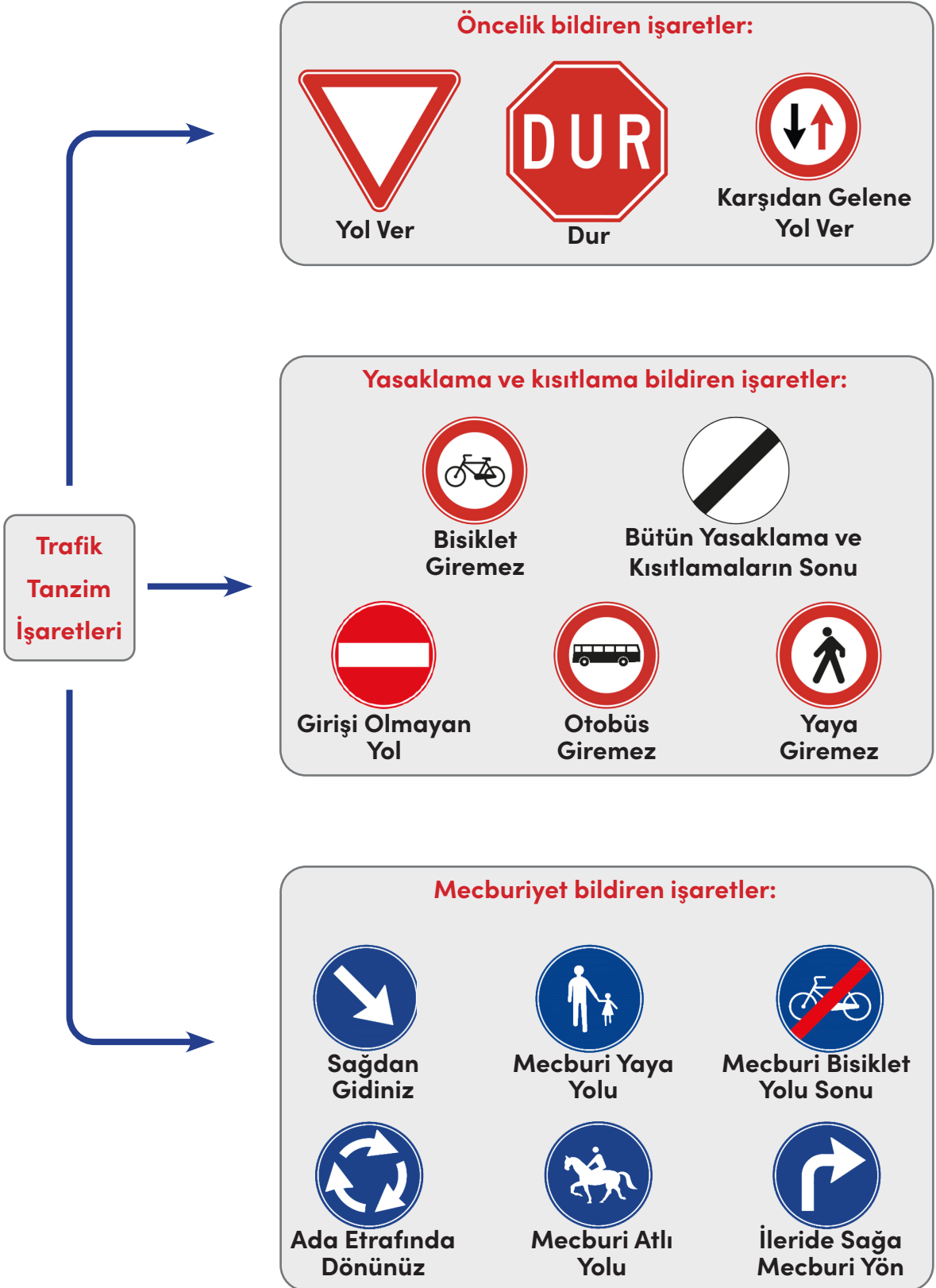
Yolda Çalışma

Yaya Geçidi

Trafik Tanzim (Düzenleme) İşaretleri

Yolu kullananları çeşitli yasaklama ve kısıtlamalar hakkında bilgilendiren işaretlerdir. Trafik tanzim işaretleri 3 grupta incelenebilir.

Bilgi İşaretleri

Bilgi işaretleri, yol kullanıcılarına yolun çevresinde ve yolüstünde bulunan yerleşim birimleri ile yolculuk sırasında ihtiyaç duyabilecekleri yardımcı hizmetler hakkında bilgi verir.

Piknik Yeri

Çeşme

Durak

Alt Geçit

Okul Geçidi

İl Merkezi

E-İçeriğe ulaşmak
için karekodu
okutalım.

Öğrendiğimiz trafik işaret levhalarından birinin görselini boş olan kutuya çizelim. Çizdiğimiz trafik işaret levhası neden önemlidir? Araştırarak noktalı yerlere yazalım.

Anlamı

.....

.....

.....

Önemi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Trafik işaretleri ve trafik işaret levhalarını korumak kanunen zorunludur. Trafik işaretlerine zarar vermenin, işaretlerin yerlerini değiştirmenin veya onları ortadan kaldırmanın cezası vardır. Trafik işaret ve işaret levhalarına zarar verenler yetkililere (trafik polisi, jandarma) bildirilmelidir.

Görsel 3. Trafik
İşaret Levhası

Sizce, trafik işaret levhalarını korumak neden kanunen zorunlu hâle getirilmiştir? Düşüncelerimizi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

a. Bilgileri okuyalım, soruları cevaplayalım.

Bir trafik işaretinin yol kullanıcıları tarafından kısa sürede fark edilmesi ve anlaşılır olması trafik güvenliği için önemlidir. Bu nedenle 8 Kasım 1968'de Viyana'da Karayolu Işıklı İşareti ve İşaret Levhaları Anlaşması imzalanmıştır. 74 ülke tarafından onaylanan anlaşmayı Türkiye 23 Ocak 2013 tarihinde imzalamıştır. Anlaşmayı imzalayan ülkelerde tüm trafik işaretlerinin renkleri standart hâle getirilmiştir.

1. Karayolu Işıklı İşareti ve İşaret Levhaları Anlaşması'nı imzalayan ülkelerin ortak amacı nedir?
2. Sizce, yıllar önce yapılan bu anlaşma günümüzde yol kullanıcıları için hâlen önemli midir? Neden?

İnsansız hava aracı olarak adlandırdığımız drone (diron) teknolojik gelişmeler sonucunda hayatımıza girmiştir. Bu araçların hava trafiğinde oluşturabileceği tehlikeleri önlemek için havaalanlarının etrafına fotoğraftaki tabelalar yerleştirilmiştir.

Görsel 4. İnsansız Hava Aracı Uçarmak Yasaktır Tabelası

b. Yukarıdaki bilgiden yola çıkarak bir A4 kâğıdına gelecekte ihtiyaç duyulacak bir trafik işaret levhası tasarlayalım. Tasarımımızı sınıf panomuzda sergileyelim.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Trafik işaret levhaları ile ait oldukları trafik işaret grubunu, levhaların yanındaki kutuları boyayarak örnekteki gibi eşleştirelim.

☐ Tehlike ve Uyarı İşaretleri ☐ Trafik Tanzim İşaretleri ☐ Bilgi İşaretleri

DERSE HAZIR MIYIZ?

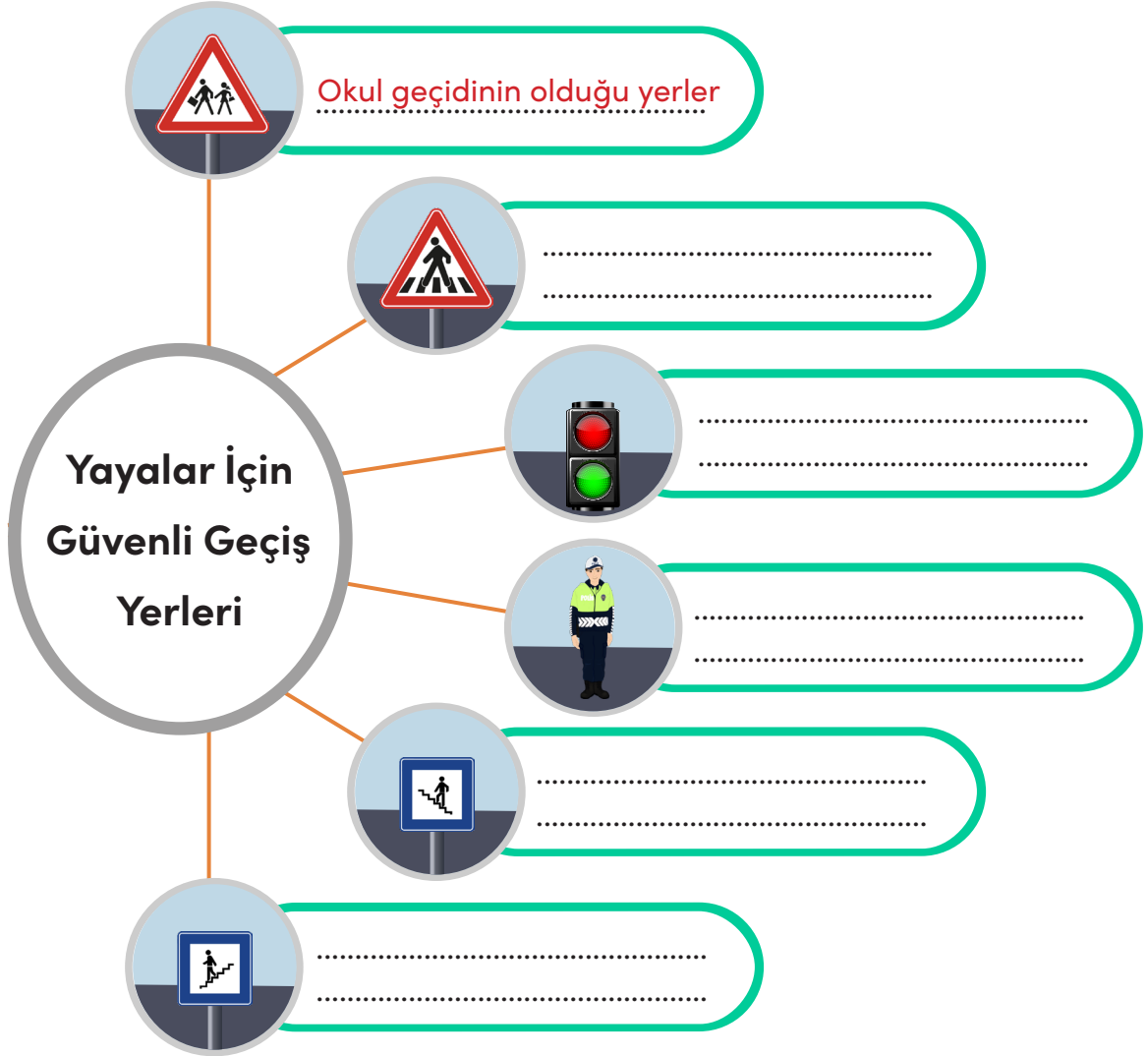
Soruları okuyalım, cevaplarımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Trafikte yaya yollarında yürürken nelere dikkat edersiniz?
2. Yaya olarak karşıdan karşıya geçerken nelere dikkat edersiniz?

YAYA KURALLARINI ÖĞRENELİM

Görsellerden yola çıkarak güvenli karşıya geçiş yerlerinin isimlerini bulalım, noktalı yerlere yazalım.

Karşıya geçmek istediğimiz yerlerde trafik polisinin işaret ve uyarıları önceliklidir. Yolda ışıklı trafik işaret cihazı, yaya geçidi ve trafik polisi aynı anda bulunuyorsa trafik polisinin işaret ve uyarıları dikkate alınır.

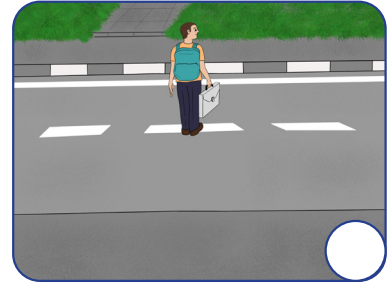
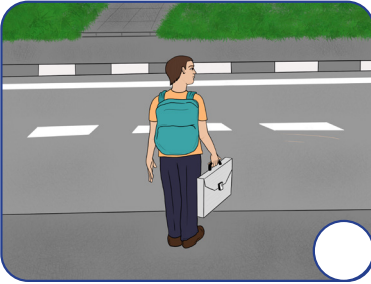
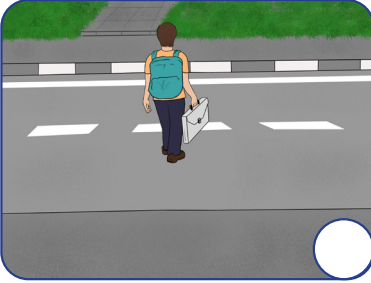
Işıklı işaret cihazının bulunduğu yerlerden, okul ve yaya geçitlerinden karşıya geçerken yolu kontrol etmeli, araçların durduğundan emin olmalı, dikkatli ve hızlı adımlarla hareket etmeliyiz.

Güvenli geçiş yerlerinin bulunmadığı yerlerde ise karşıya geçerken **Sol-Sağ-Sol** kuralına uymamız gerekir.

1. Önce **sola**, sonra **sağa**, daha sonra **tekrar sola** bakarak yolu kontrol et.
2. Araç gelmiyorsa veya çok uzaktaysa dikkatli ve hızlı adımlarla yürü.
3. Yolun ortasına geldiğinde **tekrar sağa** bak.
4. Dikkatli ve hızlı adımlarla yürü ve geçişi tamamla.

Görselleri inceleyelim. Görselleri **Sol-Sağ-Sol** kuralına uygun şekilde numaralandıralım.

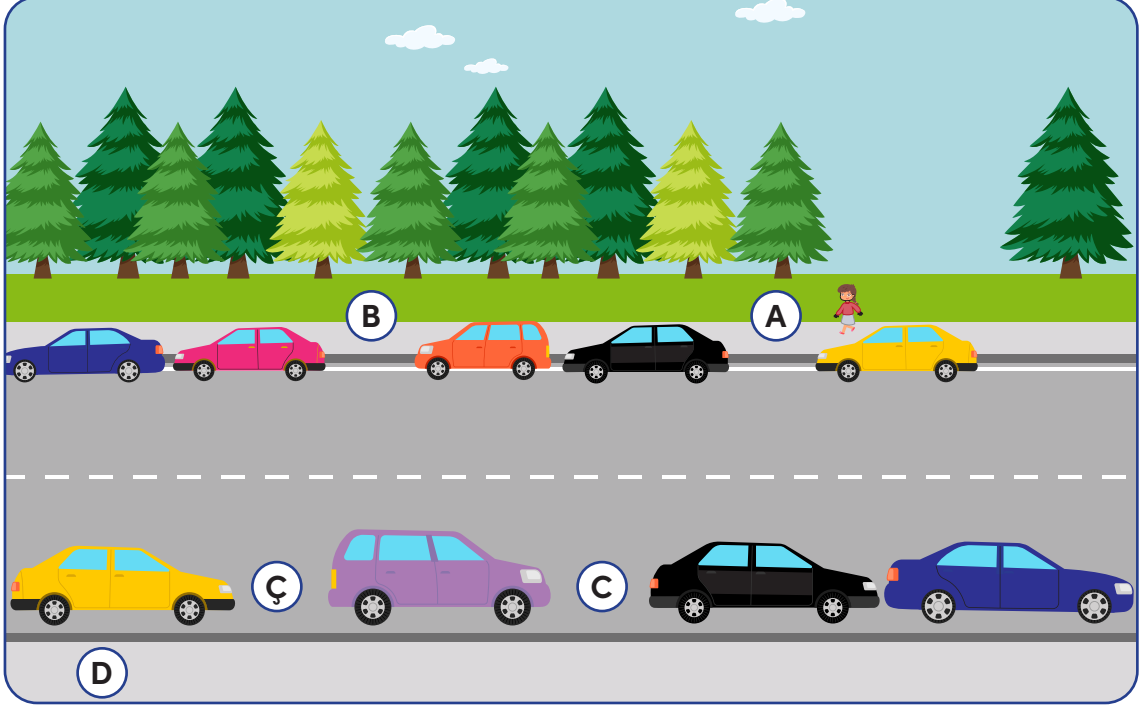
Park hâlindeki araçların önünden veya arkasından, duran iki aracın arasından geçmek tehlikelidir. Böyle durumlarda sürücülerin bizi fark etmesi ve bizim yolu kontrol etmemiz zorlaşır. Sürücülerin yayaları fark ettiklerinde durmak için zamana ve mesafeye ihtiyaçları olduğunu unutmamalıyız.

Yaya kaldırımında kendimize göre sağ tarafta yürümeliyiz. Yaya kaldırımında kalabalık gruplar hâlinde yürümemiz gereken durumlar olabilir. Bu durumda diğer yayaların geçişini engellemeyecek şekilde yürümeliyiz.

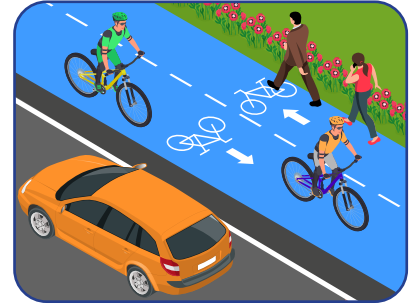

Elif güvenli karşıya geçiş yerlerinin olmadığı bir yolda karşıya geçmek istmektedir. Elif'in A noktasından karşı kaldırımdaki D noktasına güvenli bir şekilde geçmesi için sizce nelere dikkat etmesi gerekir? Elif'in karşıya geçmek için kullanması gereken güvenli yolu, harfleri birleştirerek gösterelim.

Yayalar, yaya yolu bulunmayan ve bisiklet yolu bulunan yollarda bisiklet trafiğine engel olmamak şartı ile yolun en sağından yürüyebilir.

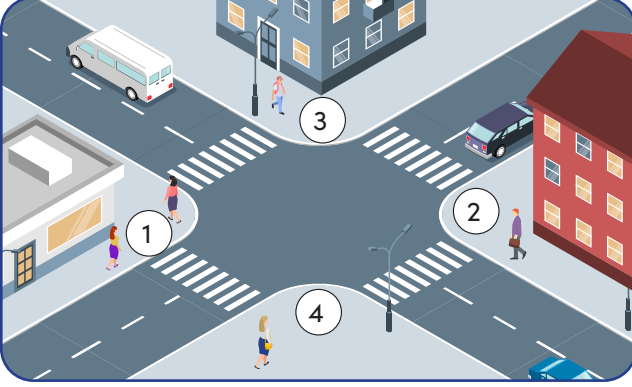

Yaya yolu bulunmadığı için banket ya da taşıt yolunda yürümek zorunda kalırsak kendimize göre taşıt yolunun sol tarafından yürümeliyiz. Taşıt yolunun solundan, taşıt trafiğine karşı yürüdüğümüzde bize yaklaşan araçları görerek güvenlik önlemleri alabiliriz.

Trafikte bizim taşıtları görmemiz kadar sürücülerin de bizi görmesi önemlidir. Özellikle gece yürüyüşlerinde açık renkli, ışığı yansıtan giysiler giyerek trafikteki görünürlüğümüzü artırabiliriz. Tekerlekli sandalye, koltuk değneği vb. kullanıyorsak bunların üzerine mutlaka yansıtıcı özellikte etiketler yapıştırmalıyız. Ayrıca el feneri gibi ışık yayan aletleri kullanmak da trafikte fark edilmemizi sağlar.

Görseli inceleyelim, tabloda verilen hareket yönlerine göre bireylerin karşıya güvenli geçiş yapıp yapmadıklarını belirleyelim. Geçiş güvenli ise ✓ simgesini, güvenli değil ise ✗ simgesini boyayalım.

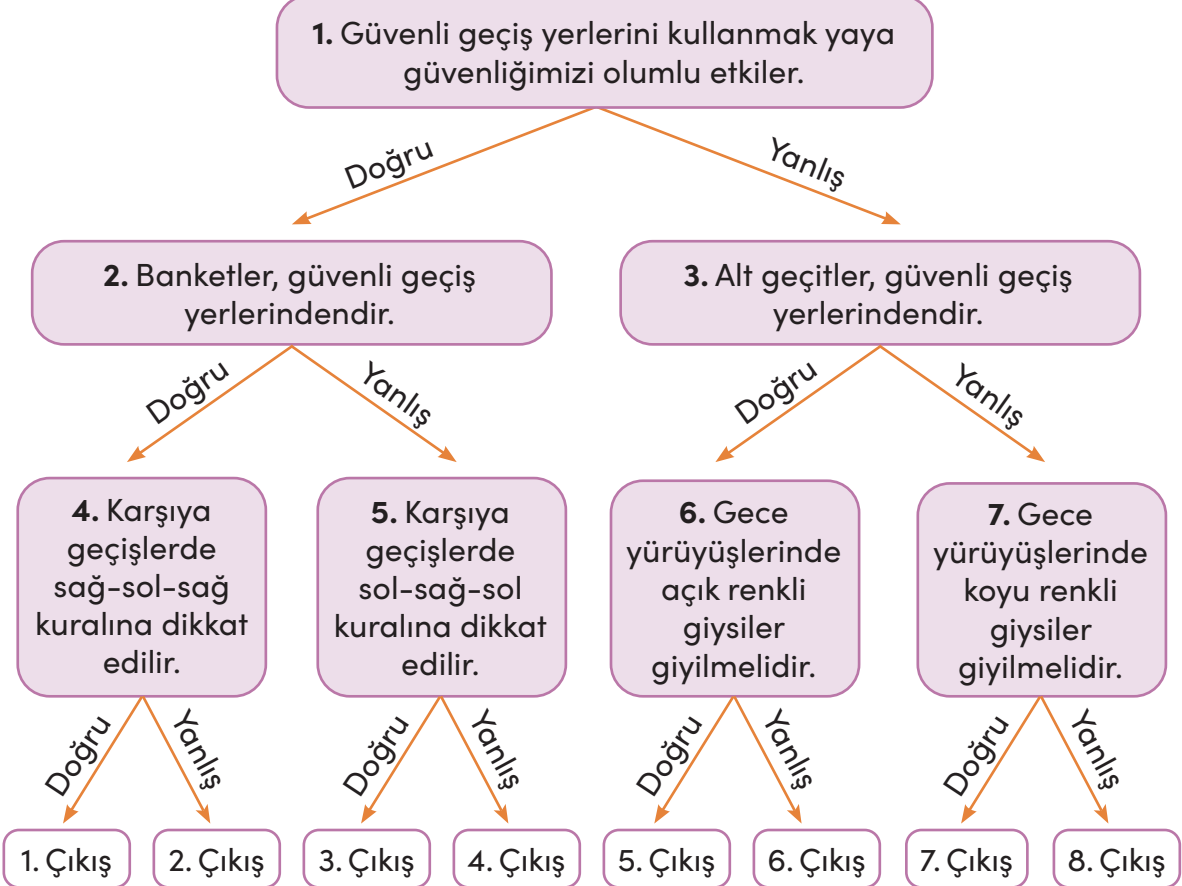
Kişi	Hareket Yönü	✓	✗
Ayşe	1→3→2	✓	✗
Murat	2→4→3	✓	✗
Tolga	3→1→4	✓	✗
Selin	4→3→1	✓	✗
Nergis	1→4→2	✓	✗

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Cümleleri okuyalım, cümledeki ifade doğruysa “Doğru”, yanlış ise “Yanlış” seçeneğini çember içine alarak işaretleyelim ve çıkışa adım adım ulaşalım. Ulaştığımız çıkış kutusunu boyayalım.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Soruları cevaplayalım. Cevaplarımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Yandaki görselde yayanın kullandığı yol güvenli midir?

2. Yayaların kullandığı güvenli yollar hangileridir? Bunlara örnek verelim.

GÜVENLİ YOLLARI KULLANALIM

Yayalar için güvenli yollar; ışıklı trafik işaret cihazlarının, trafik işaret levhalarının, alt geçitlerin, üst geçitlerin, yaya geçitlerinin ve yaya kaldırımlarının olduğu yollardır.

Oğuz ile Ece'nin konuşmalarını okuyarak soruları cevaplayalım.

Oğuz: Bugün okula gelirken arkandan yürüyordum. Sana seslendim ama beni duymadın.

Ece: Aaa! Hiç fark etmemişim. Bana seslendiğinde neredeydim?

Oğuz: Marketin önündeki yaya geçidinde yayalar için yeşil ışığın yanmasını bekliyordun. Seslendiğimi duymayınca kulağında kulaklık olduğunu fark ettim.

Ece: Evet, haklısın. Yolda yürürken müzik dinlediğim için duymamışım.

Oğuz: Yolda yürürken çevredeki sesleri duymayı engelleyecek şekilde kulaklıkla yüksek sesli müzik dinlemek güvenliğin için tehlikeli olabilir.

Ece: Yol boyunca kaldırımda yürüdüm. Karşıya geçerken yaya geçidini kullandım. Yayalar için yeşil ışığın yanmasını bekledim. Güvenli yolları tercih ettiğim için güvenliliğimin tehlikede olduğunu düşünmüyorum.

1. Kiminle aynı fikirdesiniz? İşaretleyelim.
Cevabımızı nedenleriyle açıklayalım.

..... ile aynı fikirdeyim. Çünkü

.....

2. Güvenli yolları kullanmak yaya güvenliği için tek başına yeterli midir? Düşüncelerimizi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

Umay ve annesi Emine Hanım, sokak hayvanları yararına düzenlenen kermes için kurabiye ve poğaça yaptılar. Parkta düzenlenen kermes alanına gitmeden önce uğramaları gereken bazı yerler var. Evden çıkınca ilk olarak bankaya gidip para çekecekler, sonra kurabiye ve poğaçaları koyacakları küçük kaplar almak için markete gidecekler. Daha sonra kırtasiyeye gidip kermeste kullanacakları malzemeleri alacaklar.

Umay ve annesi Emine Hanım'ın güvenli yolları kullanarak kermese gidebilmeleri için izlemeleri gereken yolu kalemle çizelim.

Ev

Banka

Market

Kırtasiye

Kermes alanı

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

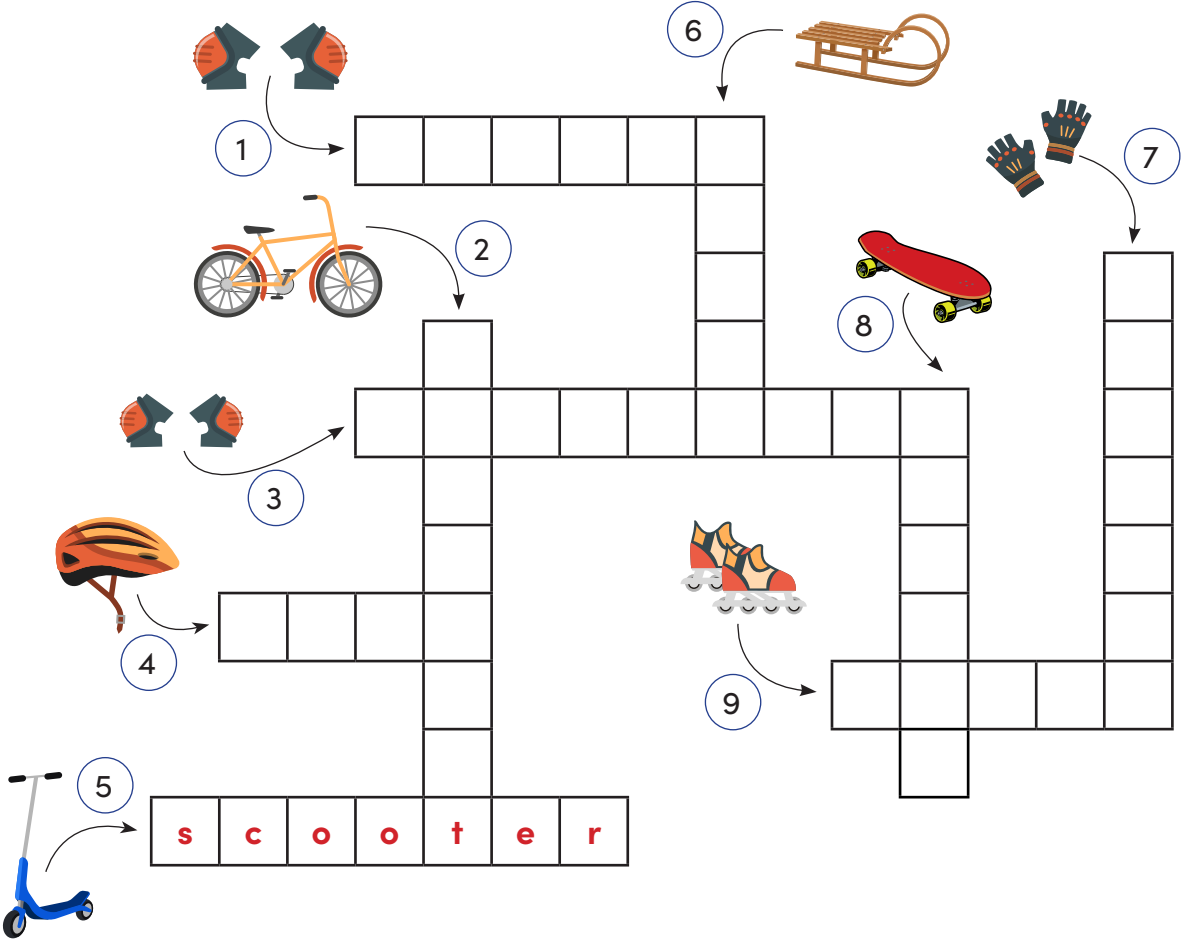

Evimizden yürüyerek gittiğimiz bir yer (okul, market ya da park) seçelim. Evimiz ile belirlediğimiz bu yer arasındaki yolların krokiğini defterimize çizelim. Bu yollar-dan hangilerinin güvenli olduğunu işaretleyelim.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Görseli verilen nesnelerin isimlerini örnekteki gibi yazarak bulmacayı çözelim.

OYUN ARAÇLARINI GÜVENLİ KULLANALIM

Bisiklet, kaykay, paten, kızak ve scooter (sıkutır) severek kullandığımız oyun araçlarıdır. Bu oyun araçlarının park, bahçe ve yeşil alanlar gibi trafiğe kapalı yerlerde kullanılması güvenliğimiz için önemlidir.

Scooter, kaykay, paten ve bisikleti kullanırken güvenliğimizi sağlamak için kask, dizlik, dirseklik ve eldiven kullanırız. Çarpma veya düşme anında kask darbelerden başımızı korurken dizlik dizlerimizi ve dirseklikler ise dirseklerimizi korur.

Bisiklet, oyun aracı olmasının yanı sıra ulaşım aracı olarak da kullanılmaktadır. Karayolları Trafik Kanunu'na göre ülkemizde bisiklet kullananların 11 yaşını bitirmiş olmaları zorunludur. Bu yaşın altındaki çocuklar velilerinin gözetiminde bisiklet sürüşü için ayrılmış özel parkurlar, bisiklet yolları, parklar ve yeşil alanlar gibi trafiğe kapalı yerlerde bisiklet sürebilirler.

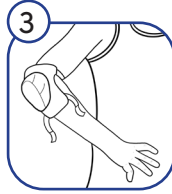
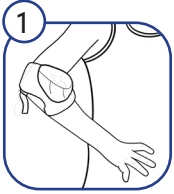
Bisiklet sürerken uyulması gereken kurallar vardır. Bisiklet iki elle tutularak sürülmelidir. Bisikletin tekerleğini kaldırmak gibi denge bozacak hareketlerden kaçınılmalıdır. Gece sürüşleri esnasında bisikletin ışıkları açık olmalı ve bisiklete karanlıkta görünebilen yansıtıcı etiketler yapıştırılmalıdır. Bisiklet sürücüsü, karşı yönden gelen sürücüyü engellemeyecek şekilde kendi şeridinde ilerlemelidir. Bisiklet sürerken çevredeki sesleri duymaya engel olacak şekilde müzik dinlemek, telefonla konuşmak gibi hareketlerden kaçınılması gerekir.

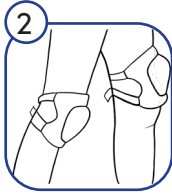
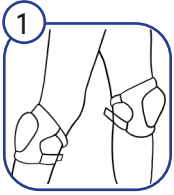
Doğru takılmış güvenlik ekipmanlarını bulalım ve görsellerini boyayalım. Boyadığımız görseli seçme nedenimizi noktalı yerlere yazalım.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

 ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Metni okuyalım, metindeki bilgilerden yola çıkarak akıllı güvenlik ekipmanı (kask, dizlik, dirseklik veya eldiven) tasarlayalım. Tasarımımızı sınıf arkadaşlarımıza sunalım.

Akıllı Giysiler

Elektrik devresi ve mini algılayıcılarla donatılmış kumaşlardan yapılan giysiler kullanıcının kalp atış hızını, kanındaki oksijenin ve diğer gazların seviyesini, tükettiği kalori miktarını ve belirli bir zaman aralığındaki nefes alma sıklığını ölçebiliyor. Plastikten ve camdan yapılan özel kumaşlar elektronik devre sistemi ile donatılıyor. Bu sayede kumaşın yansıttığı ışığın miktarı, dolayısıyla da kumaşın rengi değişebiliyor.

Pınar Dünder

DERSE HAZIR MIYIZ?

Soruları okuyalım, cevaplarımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Şehirler arası yolculuk yaparken en çok kullandığınız ulaşım aracı hangisidir?
2. Bu ulaşım aracını tercih etmenizin nedeni nedir?

ULAŞIM ARAÇLARINI KARŞILAŞTIRALIM

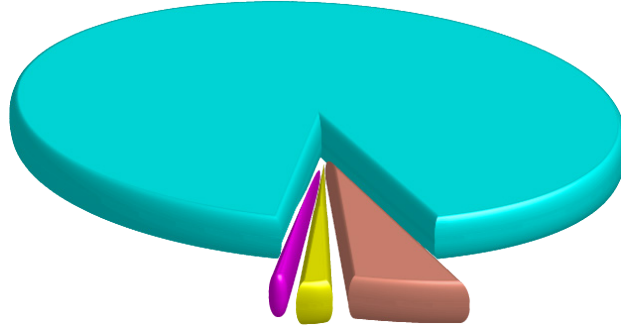
Köyler, kentler, ülkeler arasında ya da yerleşim yerleri içinde bir yerden bir yere gidiş gelişe **ulaşım** diyoruz. Ulaşımında kullanılan taşıtlar, kullanım amacına göre ikiye ayrılır. Bu taşıtlar insan taşımak için üretilmiş **yolcu taşıtları** ve yük taşımak için üretilmiş **yük taşıtlarıdır**.

Başlıca ulaşım türleri kara yolu, demir yolu, hava yolu ve deniz yoludur. İnsanlar gidecekleri yere farklı ulaşım türleri ile ulaşılabilirler. Örneğin ülkemizde İstanbul'dan Çanakkale'ye gitmek isteyen birisi deniz yolu ve kara yolunu tercih edebilir. Ankara'dan Kars'a gitmek isteyen birisi ise kara yolu, demir yolu ve hava yolunu tercih edebilir. Ulaşım süresi, ulaşım maliyeti, güvenlik ve iklim koşulları insanların ulaşım türü tercihlerini etkilemektedir.

Ulaşım türlerine göre yurt içi yolcu taşıma oranları grafiğini inceleyelim, soruları cevaplayalım.

Ulaşım Türlerine Göre Yurt İçi Yolcu Taşıma Oranları

■ Kara yolu

■ Hava yolu

■ Demir yolu

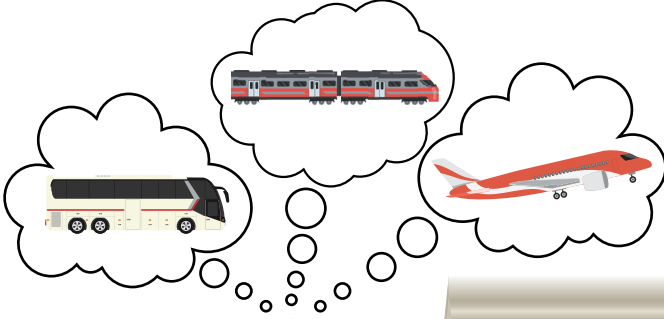
■ Deniz yolu

Grafik 1: Ulaşım Türlerine Göre Yurt İçi Yolcu Taşıma Oranları (Karayolları Genel Müdürlüğü, 2023)

1. Yolcu taşımacılığında en çok tercih edilen ulaşım türü hangisidir?
2. Sizce yolcu taşımacılığında deniz yolunun en az tercih edilmesinin nedeni ne olabilir?
3. Sizce hava yolunun kara yoluna göre daha az tercih edilmesinin nedenleri neler olabilir?

Rasim amca, torunlarını ziyaret etmek için İzmir'den Ankara'ya gitmeyi planlamaktadır. Bunun için tercih edebileceği ulaşım araçlarıyla ilgili bir tablo oluşturur. Tabloyu inceleyerek soruları cevaplayalım.

7 Mart 2025		
Ulaşım aracı	Ulaşım süresi	Ulaşım ücreti
Tren	14 saat	765₺
Otobüs	8 saat	700₺
Uçak	1 saat 15 dakika	1500₺

1. Rasim amca, yolculuğunun ekonomik olmasını isterse hangi ulaşım aracını tercih eder?
2. Rasim amca, yolculuğunun kısa sürmesini isterse hangi ulaşım aracını tercih eder?
3. Rasim amca, yolculuğunun kısa sürmesini ve ekonomik olmasını isterse hangi ulaşım aracını tercih eder?
4. Rasim amcanın tabloya gemiyi yazmamasının nedeni nedir?
5. Tablodaki ulaşım araçlarından hangisi kötü hava koşullarından en az etkilenir?

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Soruları okuyalım, cevaplayalım. Cevaplarımızı defterimize yazalım.

1. Gitmek istediğimiz yere en kısa sürede ulaşmamızı sağlayan ulaşım aracı hangisidir?
2. Gökçe Hanım İstanbul'dan Antalya'ya gitmeyi planlamaktadır. Gökçe Hanım'a bu seyahati için hangi ulaşım aracını tercih etmesini önerirsiniz? Bu ulaşım aracını önerme nedeniniz nedir?

DERSE HAZIR MIYIZ?

Bilge, ailesi ile tiyatroya gideceği için çok heyecanlıydı. Tiyatronun başlama saati yaklaşıncı otomobilleriyle yola çıktılar. Hafta sonu olduğu için şehir trafiği oldukça yoğundu. Bilge ve ailesi birden siren sesi duydu. Sesi duyan tüm araçlar sağa ve sola yanaşarak yolun ortasını boşaltıyorlardı. Bilge'nin babası da aracı yavaşlatarak yolun sağ kenarına yanaştı. Bilge, babasına bu davranışının nedenini sordu.

Sizce, babası Bilge'ye ne cevap vermiş olabilir? Düşüncelerimizi arkadaşlarımızla paylaşalım.

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ OLAN TAŞITLARI TANIYALIM

Trafikteki insanların can ve mal güvenliğini tehlikeye atmamak şartı ile bazı araç sürücülerinin görevlerini yaparken trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarına **geçiş üstünlüğü** denir.

Geçiş üstünlüğü bulunan araçlar şunlardır: organ, doku veya kan nakil araçları, ambulanslar, itfaiye araçları, orman yangınlarına müdahale eden araçlar, afet ve acil durum hizmetlerinde görevli bulunan araçlar, polis ve jandarma araçları. Çünkü bu araçların olay yerine hızlı ulaşması zamanında müdahale edebilmeleri için önemlidir.

Bu araçlarda ışıklı ve sesli uyarı işareti bulunur. Işıklı uyarı işareti renk ve ışık verir, normal hava şartlarında en az 150 metreden görülebilir. Bu işaret, dönerli veya aralıklı yanıp sönen ışıklı cihazdan yayılır.

Görsel 5. Polis aracı

Polis ve jandarma araçlarında kullanılan ışıklı uyarı cihazları mavi-kırmızı veya mavi renktedir.

Görsel 6. Ambulans

Organ, doku veya kan nakil araçları ile ambulanslarda kullanılan ışıklı uyarı cihazları mavi-kırmızı veya mavi renktedir.

Görsel 7. İtfaiye aracı

İtfaiye, orman yangınlarına müdahale eden araçlar, afet ve acil durum hizmetlerinde görevli bulunan araçlarda kullanılan ışıklı uyarı cihazları kırmızı renktedir.

Sesli uyarı işareti ise araçların üzerinde veya görülmeyen kısımlarında düdük, siren veya çan gibi en az 150 metreden duyulabilecek şekilde ses çıkarabilen cihazlardan yayılır.

Geçiş üstünlüğü olan araç sürücüleri, ışıklı ve sesli uyarı işaretlerini görev anında kullanırlar. Işıklı veya sesli uyarı işaretini fark eden araç sürücüleri, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekiyorsa durmak ve araçlar tamamen geçinceye kadar beklemek zorundadırlar.

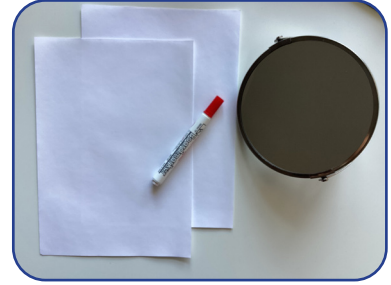
Geçiş üstünlüğü olan araçlar, ulaşması gereken yere zamanında ulaşamadığında neler yaşanabilir? Düşüncelerimizi arkadaşlarımızla paylaşalım.

Ayna Etkinliği'ni yapalım, etkinlikle ilgili soruları cevaplayalım.

AYNA ETKİNLİĞİ

Malzemeler: 2 adet A4 kâğıdı, kırmızı tahta kalemi ve ayna.

Görsel 8. Malzemeler

- ! Birinci A4 kâğıdına kırmızı tahta kalemi ile **AMBULANS** yazalım.
 - ! İkinci A4 kâğıdına kırmızı tahta kalemi ile **2NAJUBMA** yazalım.
 - ! Kâğıtları yan yana gelecek şekilde tahtaya yapıştıralım.
 - ! Sınıf arkadaşlarımızla ikiye kişilik gruplar oluşturalım. Tahtanın önüne gelerek tahtaya sırtımızı dönelim.
 - ! Aynayı, tahtada asılı kâğıtlardaki yazıları görebileceğimiz şekilde turalım.
 - ! Kâğıtlardaki yazıları okumaya çalışalım.
 - ! Etkinliği sınıf arkadaşlarımızın hepsi yazıları okuyuncaya kadar tekrarlayalım.
1. Aynadan bakarak hangi A4 kâğıdındaki yazıyı daha rahat okudunuz?
 2. Ambulanların önündeki yazı kimlerin rahat okuması için ters yazılmaktadır?
 3. Ambulanstan başka ismi ters yazılan araçlar var mı? Varsa bu araçlar hangileridir?

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Soruları okuyalım, cevaplarımızı defterimize yazalım.

1. Trafikte geçiş üstünlüğü olan araçlar hangileridir? Bu araçları trafikte nasıl fark ederiz?
2. Yangın söndürme işinden dönen bir itfaiye aracı ışıklı ve sesli uyarı işaretlerini kullanır mı? Cevabımızı nedeniyle açıklayalım.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Harfleri karışık verilen trafik ile ilgili mesleklerin isimlerini bulalım, örnekteki gibi yazalım.

TAMANV

VATMAN

FÖŞOR

.....

FRAKİT LİPOSİ

.....

KİMASİNT

.....

PAKANT

.....

LOPİT

.....

TRAFİKLE İLGİLİ KURUMLARI VE MESLEKLERİ TANIYALIM

Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği'nde trafik ile ilgili görev ve yetkileri olan kurumlar şunlardır: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve belediyeler. Bu kurumlar kara yolu güvenliği konusunda iş birliği içinde çalışırlar.

Kurumlara ait trafik ile ilgili görevleri okuyalım. Görevleri verilen kurumların isimlerini bulalım, örnekteki gibi yazalım. Ek 1'de (sayfa 75) yer alan kurumlara ait logoları keserek uygun kutulara yapıştıralım.

1. **Karayolları Genel Müdürlüğü**.....

Yapım ve bakımından sorumlu olduğu kara yollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak tedbirleri alır, aldırır. Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlar ve kara yollarında gerekli önleyici tedbirleri alır ve aldırır.

2.

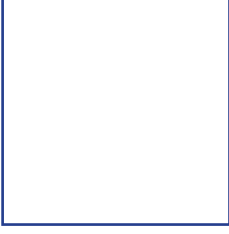
Trafik düzeni ve güvenliği açısından görünür şekilde karşılaş-tıkları olaylara ve suçlara müdahaleye yetkilidir. Trafik suçu işle-yenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenler. Tutanaklardan mahkemelik suçlara ait olanların ilgili mahkemeye, para cezası gerektirenlerin de ilgili kuruluşa iletilmesini sağlar.

3.

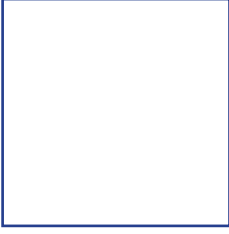
Polis ile trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde trafiği düzenlemeye, trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.

4.

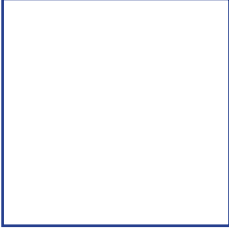
Kara yollarında meydana gelen trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlar, uygular. Trafik kazalarında yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden faydalana-bilmeleri için kara yolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurar. Bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlar. Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeliyle birlikte yeterli sayıda ambulans bulundurur.

5.

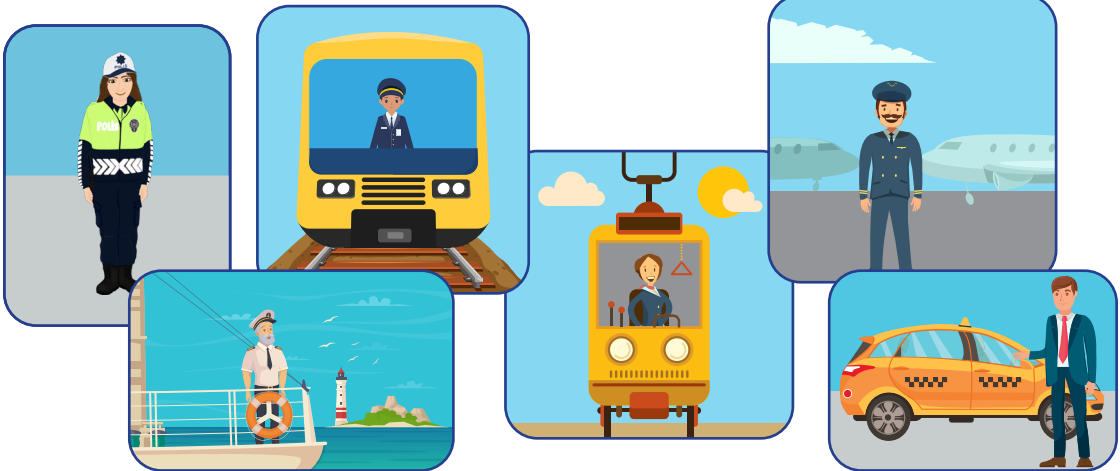
Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlar, uygular. İlkokullarda Trafik Güvenliği, liselerde Sağlık Bilgisi ve Trafik Kültürü derslerini ders programına zorunlu ders olarak ekler ve okutur. Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açar ve denetler. Kurs sonunda sınavlar yaparak başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlar. Çocuk trafik eğitim parklarının yapılmasını, açılmasını, denetimini ve çalışma kurallarını belirler.

6.

Sorumlu olduğu kara yollarında yol ve kavşakları düzenler. Trafik işaret levhalarının, ışıklı trafik işaret cihazlarının, yer işaretlemelerinin yapım ve bakımından sorumludur. Toplu taşıma hizmetlerini düzenler. Alt geçitler, üst geçitler ve araçlar için park yerleri yapar. Çocuk trafik eğitim parkları yapar ve yapılmasına izin verir. Trafikte yayaların ve araçların hareketlerini zorlaştıran, trafiği tehlikeye düşüren her türlü engeli ortadan kaldırır. Kaldırılması mümkün olmayan ancak trafik için tehlike oluşturan engelleri ise insanların fark edebileceği şekilde işaretler.

Trafik polisi, şoför, kaptan, makinist, vatman ve pilot gibi meslekler trafikle ilgili mesleklerdir.

Trafik polisinin görevleri ile ilgili bölümü okuyalım. Sınıfımızda 5 grup oluşturarak trafikle ilgili mesleklerden birini (şoför, kaptan, vatman, makinist ve pilot) seçelim. Her grubun farklı bir meslek seçmesine dikkat edelim. Seçtiğimiz mesleği araştıralım. Araştırdığımız meslekle ilgili bilgileri grup arkadaşlarımızla düzenleyelim ve sınıf arkadaşlarımıza sunum yapalım.

Meslek adı: Trafik polisi

Mesleğe sahip olabilmek için gerekli şartlar: Polis Meslek Yüksek Okulundan ya da Polis Meslek Eğitim Merkezlerinden mezun olmak gerekir.

Polis Meslek Yüksek Okulu:

- Eğitim süresi 2 yıldır.
- Parasız yatılıdır.
- Mesleki eğitim, öğretim ve uygulama yapar.

Polis Meslek Eğitim Merkezi:

- Eğitim süresi en az 6 aydır.
- Parasız yatılıdır.
- Mesleki eğitim öğretim ve uygulama yapar.

Görevi: Trafiği düzenlemek ve denetlemek ile trafik kazalarındaki iş ve işlemleri yürütmektir.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

Cümleleri okuyalım. Cümlelerdeki noktalı yerlere trafikle ilgili meslek ve kurum isimlerinden uygun olanları yazalım.

Karayolları Genel Müdürlüğü

makinist

kaptan

vatman

Sağlık Bakanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü

1. Şehirlerde yol üzerine döşenmiş özel raylarda hareket eden yolcu taşıtı olan tramvayı süren kişilere denir.

2. kara yollarında meydana gelen trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlar ve uygular.

3. Lokomotif, vapur vb. araçların makinesini işleten kişilere denir.

4. trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlar ve kara yollarında gerekli önleyici teknik tedbirleri alır, aldırır.

NELER ÖĞRENDİK?

A. Cümlelerdeki noktalı yerlere kelime ve kelime gruplarından uygun olanları yazalım.

can güvenliği

banket

yaya kaldırımı

vatman

sürücü

kask

dirseklik

üst geçit

1. Trafik akışını aksatmadan yayaların güvenli bir şekilde karşıya geçmelerini sağlar.
2. Yaya kaldırımı bulunmayan kara yolunda yayaların, hayvanların kullanacağı alanlara denir.
3. Kara yolunda taşıt yolu kenarı ile ev, dükkân, arazi vb. arasında kalan alana denir.
4. Bisiklet sürerken düştüğümüzde başımızı darbelerden korur.
5. Trafikte için herkesin trafik kurallarına uyması gerekir.
6. Kara yolunda motorlu veya motorsuz aracı kullanan kişilere denir.

B. Cümlelerdeki ifadeler doğruysa cümlelerin başına "D", yanlışsa "Y" yazalım.

- ☐ Işıklı trafik işaret cihazlarının bulunduğu yollar güvenli yollardır.
- ☐ Bisiklet, kaykay ve paten kullanırken dirseklik takarsak ellerimizi darbelerden koruyabiliriz.
- ☐ Fırtınalı havalarda güvenli bir yolculuk yapmak için gemiyi tercih edebiliriz.
- ☐ Ambulans, itfaiye ve polis araçları trafikte geçiş üstünlüğü olan araçlardır.
- ☐ Emniyet Genel Müdürlüğü trafik suçu işleyenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenler.

C. Trafik işaret levhalarının anlamlarını ilgili kutuya yazalım.

Trafik İşaret Levhaları	Tehlike ve Uyarı İşaretleri	Trafik Tanzim İşaretleri	Bilgilendirme İşaretleri
			
			
			
			

Ç. Trafikte yayaların bulunabileceği bazı alanlar verilmiştir. Bu alanlar arasından güvenli yaya geçişleri için kullanılanları bulalım, 😊 işaretini boyayalım.

😊 Trafik polisinin olduğu yerler	😊 Üst geçitler
😊 Köprüler	😊 Banketler
😊 Okul geçitleri	😊 Yaya kaldırımları
😊 Işıklı trafik işaret cihazının olduğu yerler	😊 Yaya geçitleri
😊 Kavşaklar	😊 Alt geçitler

D. Soruları okuyalım, soruların cevaplarını noktalı yerlere yazalım.

1. Yaya olarak gece yürüyüşlerinde uymamız gereken trafik kuralları nelerdir?

.....

.....

.....

2. En hızlı ulaşım aracı hangisidir?

.....

3. İtfaiye araçlarında yer alan ışıklı uyarı cihazının rengi nedir?

.....

DERSE HAZIR MIYIZ?

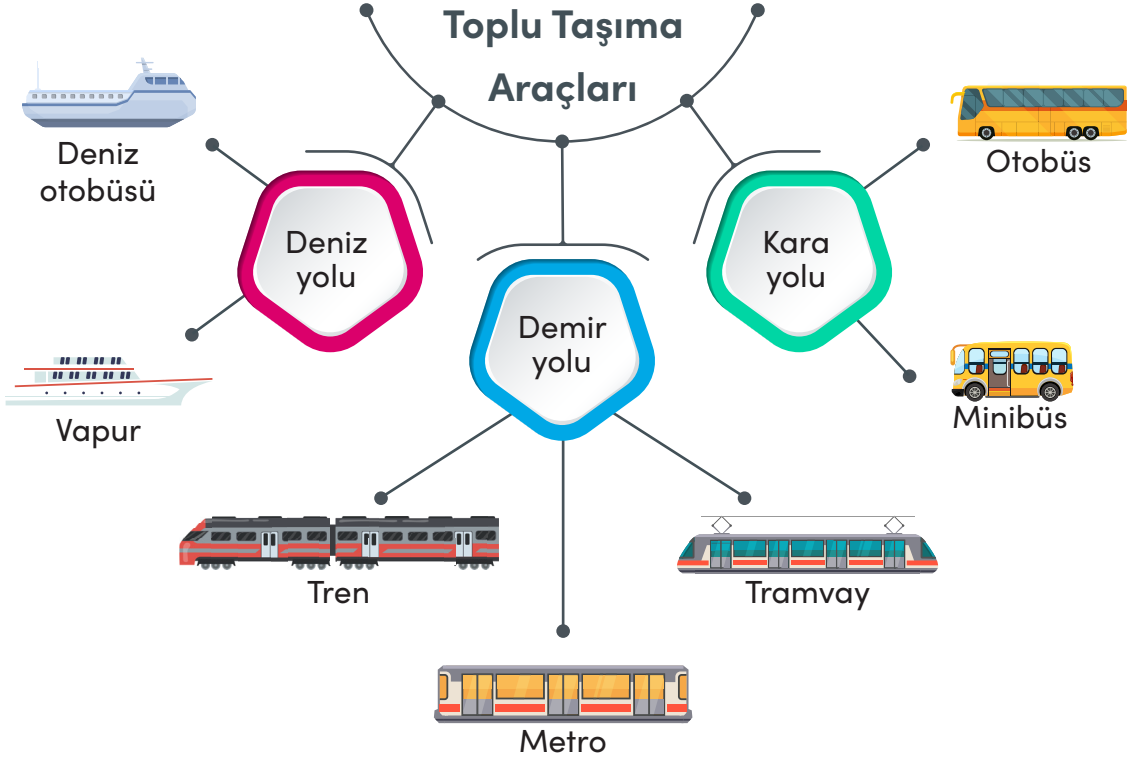
Soruları okuyalım, cevaplarımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Toplu taşıma araçları denince aklımıza hangi araçlar gelmektedir?
2. Bu araçlardan hangilerini kullandınız?

TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINI KULLANALIM

Bir şehir halkının ulaşım gereksiniminin, çok sayıda insan taşımaya elverişli büyük taşıma araçlarıyla karşılanmasını sağlayan ulaşım sistemine **toplu taşıma** denir.

Toplu taşıma şehir içinde genellikle kara, deniz ve demir yolu ile sağlanır.

Toplu taşıma araçlarını kullanmak trafik yoğunluğunun azalmasını sağlar. Trafik yoğunluğu azaldığında insanların trafikte geçirdiği zaman ve trafik kazalarının meydana gelme olasılığı azalır.

Motorlu taşıtların hareketini sağlayan yakıtlar benzin, motorin ve benzeri yakıtlardır. İnsanların toplu taşıma araçlarını kullanması tüketilen yakıt miktarını azaltır. Tüketilen yakıt miktarı azaldığında yakıt için daha az para harcanır. Bu durum hem sürücülerin hem de ülkelerin ekonomisine katkı sağlar. Bunun yanı sıra trafikteki araçlar azaldığında araçların egzoz borularından atmosfere yayılan gaz miktarı da azalmış olur.

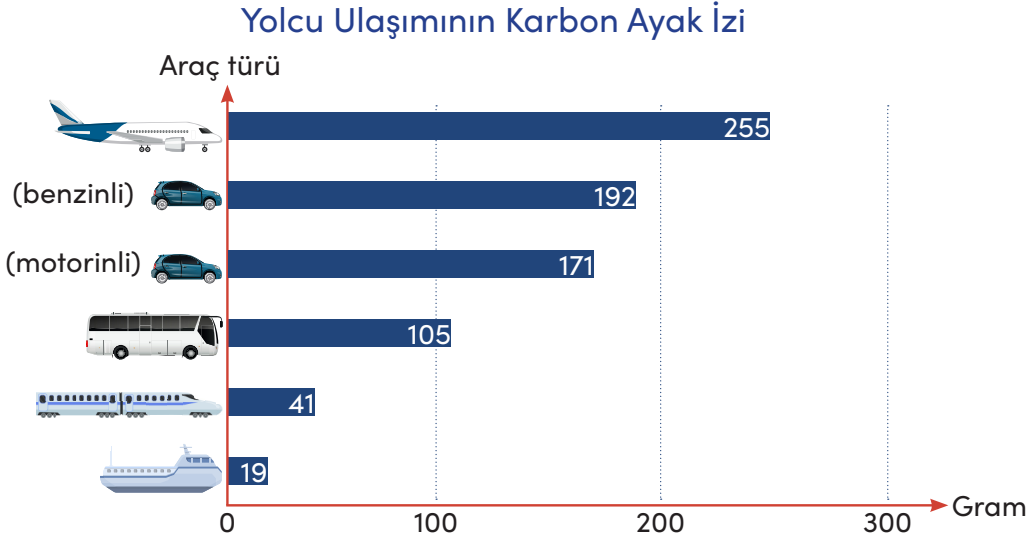

Sizce, toplu taşıma araçlarını kullanmanın hava ve gürültü kirliliğine etkisi var mıdır? Cevabımızı örneklerle destekleyelim, arkadaşlarımızla paylaşalım.

İnsanların faaliyetleri (ulaşım, ısınma, elektrik tüketimi, satın alınan ürünler vb.) sonucu atmosfere yayılan karbon, atmosferdeki karbon miktarını arttırmaktadır. Karbon ayak izi, insanların atmosfere yaydıkları karbon miktarını anlatmak için kullanılan bir terimdir. Araçların egzoz borusundan çıkan gazlarda olduğu gibi kimi zaman bu karbon salınımını çok açık bir şekilde görürüz. Ulaşım da toplu taşıma araçlarını tercih etmemiz karbon ayak izimizi azaltacağı için doğayı korumamızı sağlar.

a. Ulaşım araçlarının (taşıdığı her 1 kişi için) kilometre başına atmosfere yaydığı karbon miktarını gösteren grafiği inceleyelim, yorumlayalım.

Grafik 2: Yolcu Ulaşımının Karbon Ayak İzi (Birleşik Krallık Sera Gazı Emisyon Raporu, 2019)

b. Kişilerin en sık kullandıkları ulaşım araçları ile ilgili bilgileri okuyalım. Grafikten ve bilgilerden yararlanarak soruları cevaplayalım.

Hasan, şehir dışı toplantıları için sıklıkla uçakla yolculuk eder.

Gülçin, iş yerine giderken otomobilini (benzinli) kullanır.

Münevver, üniversiteye gidiş gelişlerinde otobüse binmeyi tercih eder.

Ali, hafta sonları eve giderken trenle yolculuk eder.

Mert, hafta sonları kamp yapmaya giderken otomobilini (motorinli) kullanır.

İzmir'de yaşayan Sema, işe giderken Konak'tan Karşıyaka'ya vapurla geçer.

1. Karbon salınımı en fazla olan taşıtla seyahat eden kişi kimdir?
2. Karbon salınımı en az olan taşıtla seyahat eden kişi kimdir?
3. Mert ve Gülçin'in araçlarının karbon salınımı farkının sebebi nedir?

Yönergeleri okuyalım. Yönergeleri sırasıyla uygulayarak “Şiir, Resim, Hikâye ve Afiş İstasyonları” etkinliğini yapalım.

Şiir, Resim, Hikâye ve Afiş İstasyonları

1. Şiir, resim, hikâye ve afiş masası olmak üzere sınıfta dört masa oluşturulur.
2. Masaların üzerine kâğıt, kalem, makas, boya kalemleri vb. ihtiyaç duyulacak malzemeler yerleştirilir.
3. Sınıftaki öğrenciler dört gruba ayrılır.
4. Masalarda “Trafikte Toplu Taşıma Kullanmanın Önemi” konulu şiir, resim, hikâye ve afiş çalışmaları gruplar tarafından dönüşümlü olarak yapılacaktır.
5. Her grubun bir masada çalışma süresi beş dakikadır.
6. Süre dolduğunda gruplar bir sonraki masaya geçerler ve o masadaki çalışmayı kaldığı yerden devam ettirirler.
7. Grupların bir sonraki masaya geçişleri dört masada da çalışma yapana kadar devam eder.
8. Grupların son masadaki çalışma süresi bittiğinde o masadaki çalışmanın tamamlanmış olması gerekir.
9. Tüm çalışmalar tamamlanınca gruplar ilk çalışma yaptıkları masaya dönerek o masadaki çalışmayı sınıfa sunarlar.

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Bilgileri okuyarak soruyu cevaplayalım.

On kişilik arkadaş grubu hafta sonu gerçekleştirilecek olan kitap fuarına gitmeyi planlamaktadır. Ulaşımlarını sağlamak için farklı seçenekleri vardır: kitap fuarına otobüs kullanarak gitmek, kendi araçlarıyla gitmek vb.

Kitap fuarına gitmek isteyen bu gruba ulaşımını sağlamak için neler önerirsiniz? Cevabımızı nedenleriyle yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

Toplu taşıma araçlarında yolculuk yaparken uymamız gereken kurallar var mı? Cevabımızı bir örnekle destekleyelim ve sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

YOLCULUK KURALLARINI ÖĞRENELİM

Taşıtlara binerken, taşıtlardan inerken ve taşıtlarda yolculuk yaparken uymamız gereken kurallar vardır. Bu kurallardan bazıları trafik güvenliğini sağlamak için konulmuş kurallarken bazıları da toplumsal yaşamın gereği olan görgü kurallarıdır.

Kara, hava, deniz ve demir yolu araçlarına binerken ve bu araçlardan inerken sıra olmamız gerekir. Yolculuk esnasında emniyet kemerimizi takmalı, diğer yolcuları rahatsız edecek davranışlardan kaçınmalıyız. Toplu taşıma araçlarında yaşlılara, hamilelere, hastalara ve özel gereksinimli bireylere yer vermeliyiz.

a. Yönergeleri okuyalım. Yönergeleri sırasıyla uygulayarak drama çalışmasını yapalım.

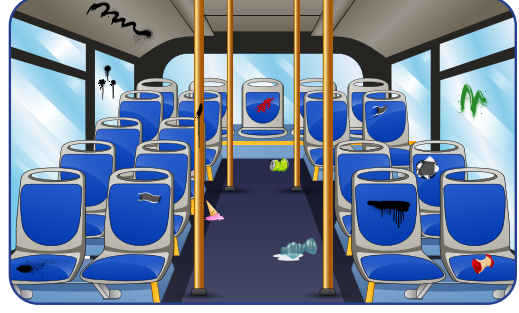
1. Sınıfımızda altı grup oluşturalım.
2. Ek 2'de (sayfa 75) yer alan tabloyu keselim.
3. Tabloda yer alan problem durumlarından birini grupça seçelim.
4. Problem durumunun hangi kurala uyulmamasından kaynaklandığını bulalım.
5. Kurallara uyulduğunda aynı olayın nasıl gerçekleşeceğini grup arkadaşlarımızla aramızda konuşarak belirleyelim.
6. Grup arkadaşlarımızla bu olayı canlandırmak için gerekli rolleri paylaşalım.
7. **"Bu olaydan önce, olay sırasında ve olay sonrasında neler yaşanmış olabilir?"** sorusunu cevaplayarak hazırlığımızı yapalım.
8. Tüm gruplar hazır olduğunda sırayla, drama çalışmamızı sınıf arkadaşlarımıza sergileyelim.

b. Drama çalışması sonunda sınıf arkadaşlarımızla birbirimizin yüzünü görebileceğimiz şekilde çember oluşturalım. Aşağıdaki sorulara cevap vererek etkinlikle ilgili duygularımızı paylaşalım.

1. Drama çalışması yaparken neler hissettiniz?
2. Drama çalışması yaparken nerelerde zorlandınız?
3. Drama çalışmasında yolculukla ilgili hangi kurallar vardı?

Görselleri inceleyerek soruları cevaplayalım.

1. Görseller arasında nasıl bir fark vardır?

.....

2. Hangi görseldeki taşıtta yolculuk etmek isterdiniz? Cevabımızı bir nedenle açıklayalım.

.....

.....

3. Taşıtlara zarar vermek ülkemizin ekonomisini nasıl etkiler?

.....

.....

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Dersin sonunda gerçekleştiğini düşündüğümüz ifadeler için “Evet”, gerçekleşmediğini düşündüğümüz ifadeler için “Hayır” bölümünü işaretleyerek Öz Değerlendirme Formu’nu dolduralım.

Öz Değerlendirme Formu

ÖLÇÜTLER	Evet	Hayır
Taşıtlara nasıl binmem gerektiğini öğrendim.		
Taşıtlardan nasıl inmem gerektiğini öğrendim.		
Taşıtlarda yolculuk ederken hastalara, yaşlılara, engellilere ve hamilelere yer vermem gerektiğini öğrendim.		
Okul servislerinde nasıl yolculuk etmem gerektiğini öğrendim.		
Taşıt sürücülerinin dikkatini dağıtmamam gerektiğini öğrendim.		

• “Hayır” cevaplarımız fazlaysa yolculuk kurallarını tekrar gözden geçirelim.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Görselleri inceleyelim. Görsellerde tehlike oluşturabilecek durumları bulalım. Bu durumların neden tehlike oluşturabileceğini açıklayalım.

TRAFİKTEKİ TEHLİKELERİ FARK EDELİM

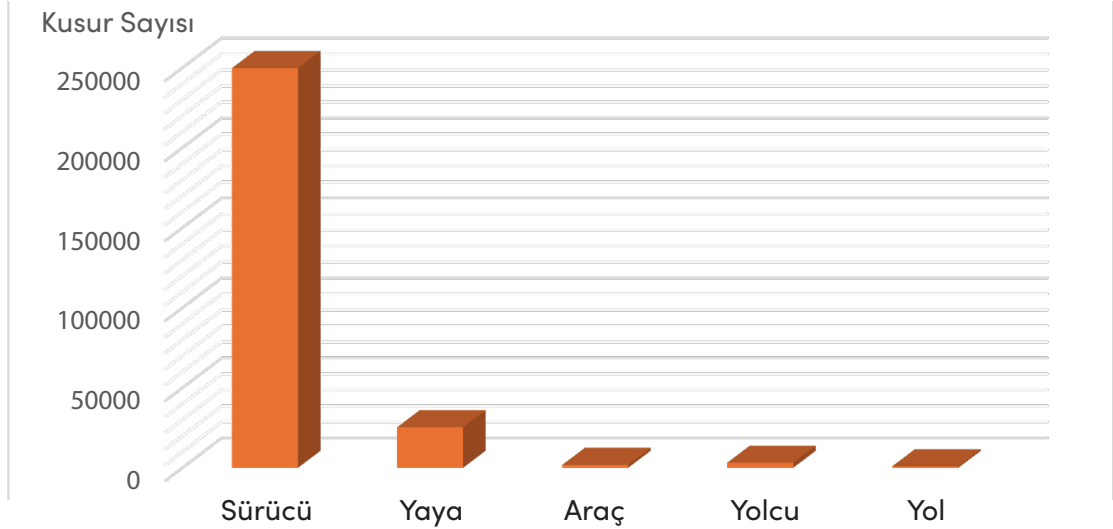
Kara yolu üzerinde hareket hâlinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı can kaybıyla, yaralanmayla veya zararlı sonuçlanmış olaylara **trafik kazası** denir.

Ülkemiz kara yollarında 2024'te toplam 623 bin 148 adet trafik kazası meydana geldi. Bu kazalara neden olan toplam 320 bin 669 kusura bakıldığında kusurların sürücü, yaya, taşıt, yolcu ve yol kaynaklı olduğu görüldü.

Ülkemizde trafik kazalarına neden olan kusurların dağılımını gösteren grafiği inceleyerek soruları cevaplayalım.

Trafik Kazalarına Neden Olan Kusurların Dağılımı

Grafik 3: Trafik Kazalarına Neden Olan Kusurların Dağılımı (Emniyet Genel Müdürlüğü, 2024)

1. Trafik kazalarına en fazla neden olan öge hangisidir?
2. Trafik kazalarına en az neden olan öge hangisidir?
3. Trafik kazalarına neden olan ögelerden hangileri doğrudan insan kaynaklıdır?

Trafikte Kazalara Yol Açan Nedenler

1. Sürücü Kusurları

- Trafikte seyir hâlindeyken kurallara uymamak
- Geçme yasağı olan yerlerden geçmek
- Alkollü olarak araç kullanmak
- Aşırı hızlı araç kullanmak
- Yayalara geçiş hakkı vermemek
- Tehlikeli ve aşırı şekilde yükleme yapmak
- Kırmızı ışıkta durmamak

2. Yaya Kusurları

- Karşıdan karşıya geçişlerde kurallara uymamak
- Trafik ışık ve işaretlerine uymamak
- Taşıt yoluna girmek
- Görüşün az olduğu hâllerde tedbir almamak
- Taşıt yolu üzerinde tehlikeli hareketlerde bulunmak

3. Yolcu Kusurları

- Şoförden habersiz taşıta binmek, taşıttan inmek
- Açık yük üzerinde tehlikeli şekilde seyahat etmek
- Taşıt içerisinde kurallara uygun hareket etmemek
- Taşıtlarda kask veya emniyet kemeri kullanmamak

4. Araç Kusurları

Araç bölümlerinin arızalı olması
(far, arka lamba, fren, dönüş sinyalleri vb.)

Lastik patlaması

E-içeriğe ulaşmak için
karekodu okutalım.

Trafikte park hâlinde olan araçlarda oluşabilecek yangınlar da kazalara yol açabilir. Güneş altında kalan aracın içerisinde unutulmuş çakmak, deodorant, kapalı alüminyum içecek kutuları vb. eşyalar araç yangınlarına neden olabilmektedir.

Yolların trafik kazalarına neden olan kusurları ise yapımının tamamlanmaması, hasar görmesi, bakım ve onarımının devam etmesi, yetersiz aydınlatmadır. Ayrıca hava koşullarının yollarda oluşturduğu kusurlar da kazalara sebep olabilmektedir.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

Tabloda verilen durumları okuyalım. Bu durumlara göre trafikte oluşabilecek tehlikeleri tahmin edelim, tabloya yazalım.

Durumlar	Trafikte Oluşabilecek Tehlikeler
Babam, işten eve yorgun geldi. Yarın sabah 06.00'da babam ve ben aracı-mızla yola çıkacağız.	
Dün Ankara'da son yılların en yoğun kar yağışı oldu. Bugün amcam aracı ile işe gidecek.	
Dayım, akşam tarladan evine yürü-yerek dönecek. Yolda yaya kaldırımını olmadığı için banketi kullanması gerekiyor.	
Halam aracıyla beni okula bırakırken halamın cep telefonu çaldı.	

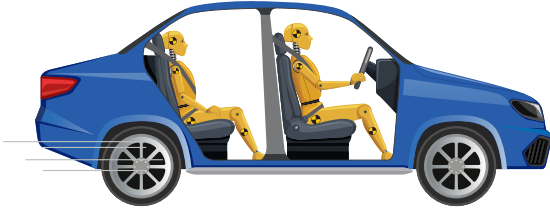
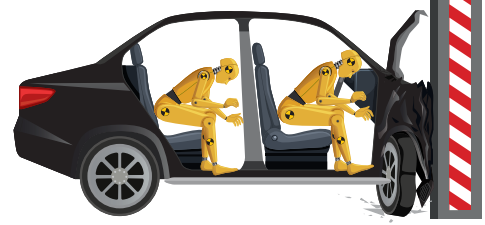
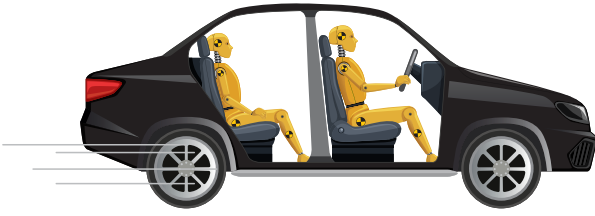
DERSE HAZIR MIYIZ?

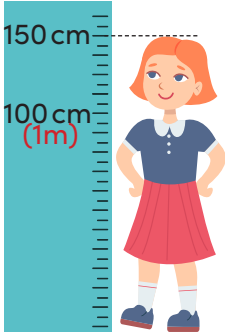
Taşıtlarda seyahat ederken güvenliğiniz için hangi önlemleri alıyorsunuz? Cevabımızı sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

TRAFİKTEKİ TEHLİKELERE KARŞI ÖNLEM ALALIM

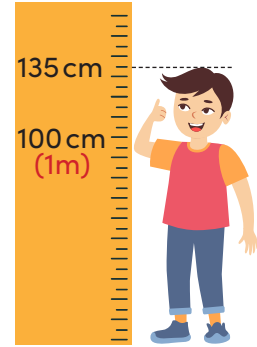
Trafikteki tehlikelerin farkında olmamız trafik güvenliğimiz için tek başına yeterli değildir. Trafikte kendi can güvenliğimiz ile başkalarının can güvenliğini korumak ancak bu tehlikelere karşı önlem aldığımızda mümkündür. Trafikte bulunan sürücü, yolcu ve yayalar trafik kurallarına uymalıdır. Ayrıca bu kişiler trafikte dikkatli, sorumlu ve bilinçli hareket etmelidir.

Araçlarda ön ve arka koltuklarda emniyet kemerleri bulunur. Emniyet kemeri trafikte oluşabilecek tehlikelere karşı sürücü ve yolcuları korur.

Bir yolcunun, aracın ön koltuğunda oturabilmesi için 12 yaşından büyük ve en az 150 cm boy uzunluğuna sahip olması gerekir. Çünkü ön koltukta oturan yolcunun boyu 150 cm'den az ise bir kaza anında emniyet kemeri ve hava yastıkları onu korumaz.

Arka koltuklarda emniyet kemerinin yolcuyla koruyabilmesi için yolcunun boyunun en az 135 cm, ağırlığının ise en az 36 kg olması gerekmektedir. Bu şartları taşımayan yolcular çocuk güvenlik koltuklarında oturmalıdır.

Okul servislerinde seyahat ederken de yerimize oturmalı, emniyet kemerimizi takmalı ve güvenliğimizi tehlikeye düşürecek davranışlar yapmamalıyız.

“Trafikteki Tehlikeleri Fark Et, Önlemini Al” etkinliğini yönergeleri sırasıyla uygulayarak yapalım.

Trafikteki Tehlikeleri Fark Et, Önlemini Al

Malzemeler:

- 50x70 cm büyüklüğünde üç karton
- Kalemler
- Sakız yapıştırıcı

1. Birinci kartona **SÜRÜCÜLER**, ikinci kartona **YAYALAR**, üçüncü kartona da **YOLCULAR** başlığını yazalım.
2. Kartonları sınıfımızın üç farklı köşesine sakız yapıştırıcı ile yapıştıralım.
3. Sınıf arkadaşlarımızla üç gruba ayrılalım.
4. Üyesi olduğumuz grupla kartonların asılı olduğu köşelerden birine geçelim.
5. Kartonda yazılı trafik ögesinin (sürücü, yaya, yolcu) trafikteki tehlikelere karşı alması gereken önlemleri düşünelim ve kartona yazmak için üç önlem seçelim.
6. Gruplar önlemleri yazmayı tamamladıklarında grupça farklı bir kartonun olduğu köşeye geçelim. Kartonda yazılı önlemleri okuyarak farklı üç önlem yazalım.
7. Bütün gruplar, üç kartona da önlemlerini yazdığında etkinliği bitirelim.
8. Her gruptan birer kişi seçelim, seçtiğimiz kişilerden kartonlarda yazan önlemleri sınıfa okumalarını isteyelim.
9. Yazılan önlemleri sınıfça değerlendirelim.

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Bir okul servisinde veya otobüste trafiği gözlemlediğimizi düşünelim. Karşılaşabileceğimiz tehlikeli bir durumu ve bu tehlikeyi önlemek için alınması gereken önlemleri defterimize yazalım.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Görseli inceleyelim. Metroda seyahat eden insanlardan hangilerinin davranışları tehlike oluşturabilir? Cevabımızı nedenleriyle açıklayalım.

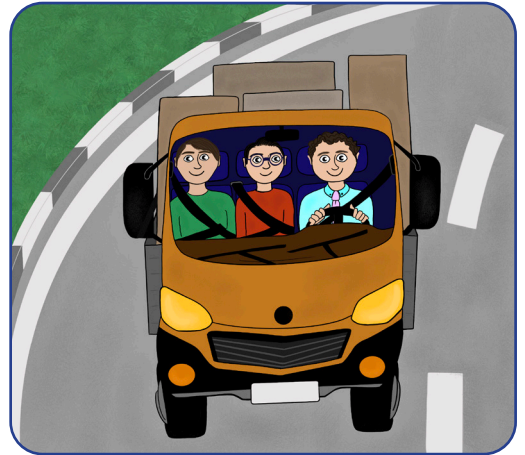
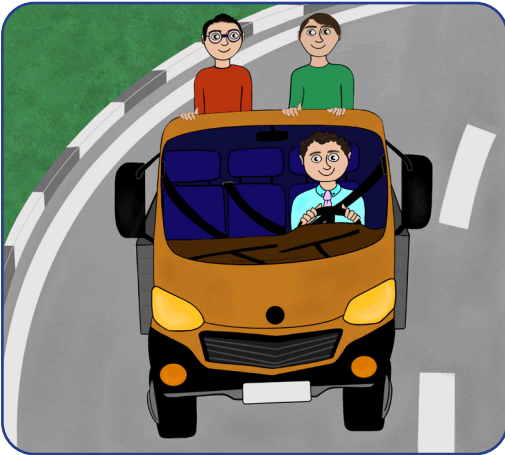
TRAFİKTE TEHLİKELİ HAREKETLERDEN UZAK DURALIM

Toplu taşıma araçlarında yolcuların oturması için koltuklar ve ayakta yolculuk yapabilmeleri için de tutunma yerleri bulunmaktadır. Toplu taşıma araçlarını kullanırken öncelikle koltukları tercih etmeli, boş koltuk bulunmadığında ise ayaktaki yolcular için tasarlanmış yerlere tutunarak yolculuk yapmalıyız. Yolculuk yaparken tutunmak araçların ani hareketlerine karşı kendimizi güvene almamızı sağlar.

İnsanlar ulaşım ihtiyacını karşılarken yolcu taşımak için tasarlanmış yolcu koltukları, emniyet kemerleri ve tutunma yerleri bulunan taşıtları kullanmalıdır. Yük taşıtlarında, yolcu taşıtlarında bulunan yolcu koltukları yerine yüklerin yerleştirildiği büyük alanlar vardır. Bu alanlar, taşınacak yükün özelliğine göre tasarlandığından yük taşıtları yalnızca yük taşımak için uygun ve güvenlidir.

Görselleri inceleyelim ve görsellerle ilgili soruları cevaplayalım. Cevaplarımızı nedenleriyle açıklayalım ve sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Hangi görseldeki yolcuların davranışları trafikte tehlike oluşturur?
2. Yük taşıtlarının yük taşıma bölümünde insan taşınabilir mi?

Trafikte hareket hâlindeki araçlara asılmak, tutunmak veya bu araçların önünden kontrolsüz geçmek trafikteki tehlikeli hareketlerdendir. Bu hareketlerden uzak durmak can güvenliğimiz için önemlidir.

Örnek olayı okuyalım. Olayla ilgili soruları cevaplayalım.

Murat'ın ailesi her yıl ilkbaharda tarlalarına biber fidesi dikerdi. Yaz mevsimi geldiğinde ise biberleri toplayarak satarlardı. Murat, yaz tatillerinde ailesine tarlada yardım ederdi. Bu yıl da Murat ve ailesi biber toplamak için yürüyerek tarlalarına gittiler. Tarladaki biberleri toplayıp çuvalara doldurdular. Biberleri taşımak için Murat'ın dayısı traktörü ile tarlaya geldi. Traktörün römorkuna çuvaları yerleştirdiler. Murat, annesine çok yorulduğu için yürümek istemediğini ve köye dayısının traktörünün römorkunda gitmek istediğini söyledi.

1. Annesi, Murat'a ne cevap vermiş olabilir?
2. Siz, Murat'ın yerinde olsaydınız ne yapardınız?

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Öz Değerlendirme Formu'nda yazan cümleleri okuyalım, ifadelerden kendimiz için uygun olanı işaretleyelim.

Öz Değerlendirme Formu

ÖLÇÜTLER	Evet	Bazen	Hayır
Otobüste boş koltuk varsa oturmayı tercih ederim.			
Otobüste boş koltuk yoksa tutunarak yolculuk yaparım.			
Yolculuk yaparken yük taşıtlarını kullanmam.			
Hareket hâlindeki taşıtlara asılıp tutunmam.			
Taşıtların önünden kontrolsüz geçmem.			

- Bütün cevaplarınız "Evet" değilse trafikteki tehlikelerle ilgili bilgilerinizi gözden geçirmeli ve trafikte daha dikkatli olmalısınız.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Görseli inceleyerek soruları cevaplayalım. Cevaplarımızı nedenleriyle açıklayalım.

1. Kırmızı araç yoldan geçebilir mi?
2. Aracını beyaz aracın yanına park etmek isteyen bir sürücü olsaydınız ne hissederdiniz?
3. Beyaz aracın sürücüsünün davranışını doğru buluyor musunuz?

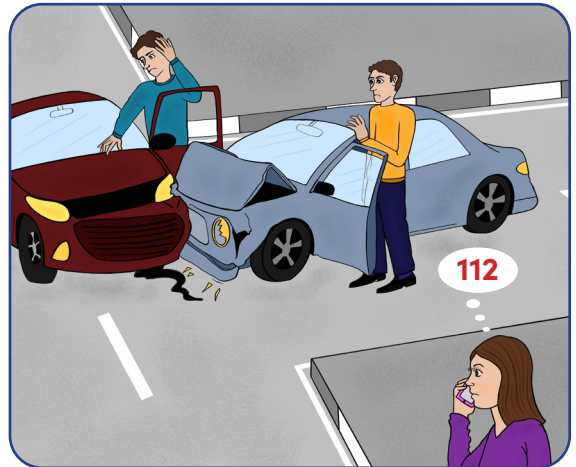
TRAFİKTE SORUMLU, SAYGILI VE SABIRLI OLALIM

Toplumda insanların birbiri ile olan ilişkileri, yazılı ve yazısız kurallarla sağlanmaktadır. Trafikte yazılı kurallar kanunlarla belirlenmiştir. Yazısız kurallar ise saygılı, sabırlı, sorumlu olmak gibi nezaket kurallarıdır.

Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarının sonuçlarını üstlenmesidir. İnsanların trafikteki başlıca sorumlulukları trafik kurallarını bilmek, bu kurallara uymak, trafikte kendilerinin ve başkalarının can güvenliğini korumak, saygılı davranmak ve sabırlı olmaktır.

Görselleri inceleyelim. Görsellerdeki kişilerin sorumlu davranışlarını belirleyelim. Trafikteki sorumlu davranışlarımıza başka örnekler verelim.

Saygı, bir kimseye veya bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusudur. Yaşamımızın her alanında olduğu gibi trafikte de çevremizdekilere karşı saygılı davranmalıyız. Trafik kurallarına uymayan insanları nazik bir şekilde uyarmalıyız. Kendimize yapılan uyarıları ise dikkate almalıyız. Trafikte insanlara karşı anlayışlı ve saygılı olduğumuzda daha huzurlu ve güvenli bir trafik ortamının oluşmasını sağlarız.

Görselleri inceleyelim. Görsellerdeki hangi kişiler saygılı davranmıştır? Trafikteki saygılı davranışlara örnekler verelim.

Sabır, olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme erdemidir. Günümüzde çoğu insan zamanının önemli bir kısmını trafikte sürücü, yolcu veya yaya olarak geçirmektedir. Araçlarda hız sınırını korumak, trafik ışıklarının yanma sürelerini beklemek, gereksiz korna çalmamak vb. davranışlar trafikte sabırlı olmaya örnekler.

Görselleri inceleyelim. Görsellerdeki hangi kişiler sabırlı davranmıştır? Trafikteki sabırlı davranışlara örnekler verelim.

Sizce trafikte neden sorumlu, saygılı ve sabırlı olmalıyız? Sınıfça tartışalım.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

Trafikteki sorumlu, saygılı ve sabırlı davranışlarımızı anlatan bir şarkı yazalım. Yazdığımız şarkıyı sınıf arkadaşlarımızla söyleyelim.

Sizce, trafik kuralları olmasaydı neler yaşanırdı? Cevabımızı örneklerle açıklayalım.

TRAFİK KURALLARINA UYMAK HAYATIMIZI ETKİLER

Kara yollarında can ve mal güvenliğini korumak için trafik düzeninin sağlanması gerekmektedir. Trafik düzeninin sağlanması amacıyla trafik kuralları belirlenmiştir. Trafik kuralları Karayolları Trafik Kanunu ile güvence altına alınmıştır.

İnsanlar günlük hayatlarında bir yerden bir yere gitmek için sürücü, yaya ve yolcu olarak trafiğe çıkarlar. Trafikte bulunan insanlar trafik kurallarına uymadığında can ve mal güvenliklerini tehlikeye atmış olurlar. Ayrıca kurallara uyulmadığında oluşabilecek sorunlar, insanların zaman ve enerji kaybı yaşamalarına da neden olur.

Trafikte sürücü, yolcu ve yaya olarak bir arada bulunan insanlar birbiriyle sosyal ilişki içerisinde. Bu nedenle trafik kurallarına uymak, toplumu oluşturan insanların ilişkilerini olumlu yönde etkiler.

Ülkemizde her geçen gün trafik yoğunluğu artmaktadır. Trafik yoğunluğunun artması sokak ve caddelerdeki gürültüyü ve çevre kirliliğini artırır. Trafik kurallarına uymak, trafik yoğunluğunun çevreye olan olumsuz etkilerinin azalmasına katkı sağlar. Böylece insanlar daha temiz bir çevrede yaşama fırsatına sahip olurlar.

Sizce, herkesin trafik kurallarına uyduğu bir ülkede trafikte hangi sorunlar (birey ve toplum açısından) yaşanmaz? Düşünelim, sınıf arkadaşlarımızla tartışalım.

İnsanların en temel trafik kurallarına uymaması ve dikkatsizlikleri sebebiyle meydana gelen trafik kazaları, kazaya karışan bireylerle birlikte toplumu ve ülke ekonomisini de olumsuz etkilemektedir.

Trafik kazasının maliyeti ile ilgili kavram haritasını inceleyerek yorumlayalım.

Trafik kurallarının hepsine aynı önemin verilmesi, hiçbir kural atlanmadan kurallara uyulması trafik kazalarını önleyecektir. Böylece hem kazaların ülke ekonomisinde yol açtığı yük ortadan kalkacak hem de toplum için mutlu, huzurlu ve güvenli bir yaşam ortamı oluşacaktır.

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Örnek olayı okuyarak soruyu cevaplayalım.

Ali, o sabah okul servisine yetişmek için apartmanın merdivenlerinden hızla inerken düştü. Kolunu hareket ettirmekte zorlanıyordu. Annesi şalıyla Ali'nin kolunu sabit tutacak şekilde sardıktan sonra onu hemen hastaneye götürdü. Hastanenin otoparkında yer bulmakta zorlandılar. Bina girişine çok yakın yerler boştu ama o alanlar özel gereksinimli bireylerin park yeri olduğu için Ali'nin annesi o alanlara aracı park etmedi. Biraz daha ileride boş bir park yeri bulup aracı oraya park etti. Ali ve annesi park yerinden bina girişine kadar yürüdüler.

Ali'nin annesinin, aracı boş olan yerlere park etmemesinin kendilerine ve toplum hayatına etkileri nelerdir? Düşünelim, sınıf arkadaşlarımızla tartışalım.

Sizce, trafik kuralları ile ilgili vatandaş olarak sorumluluklarımız nelerdir? Cevabımızı nedenleriyle açıklayalım.

TRAFİK KURALLARINA UYALIM

İnsanların trafik kurallarını öğrenmesi ve kurallara uyması güvenli bir trafik ortamı sağlamak için önemlidir. Sürücü, yaya ve yolcular toplumu oluşturan bireyler olarak trafikte yer almaktadır. Bu bireylerden birinin veya birkaçının trafik kurallarına uyması trafik güvenliğini sağlamak için yeterli değildir. Trafikte bulunan herkes trafik kurallarına uyduğunda trafik kazalarının meydana gelme olasılığı azalır.

Ülkemizde Trafik Daire Başkanlığı trafik bilincinin kazanılması ve trafik güvenliğinin sağlanması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalardan biri de "Güvenli Trafik Şehri Ödülü" projesidir. Bu proje kapsamında trafik güvenliği için projeler üreten, kara yolunda trafik güvenliğini etkin bir şekilde sağlayan ve iyi uygulama örneği geliştirerek diğer şehirlere örnek olan şehirlerimizin bir yıllık faaliyetleri bağımsız bir jüri tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda dereceye giren şehirlerimiz o yılın Trafik Haftası etkinlikleri kapsamında "Güvenli Trafik Şehri Ödülü" ile ödüllendirilir.

Sizce, yaşadığınız il Güvenli Trafik Şehri Ödülü'nü alabilir mi? Cevabımızı nedenleriyle açıklayalım.

Ülkemizde yürütülmekte olan kampanyalardan bazıları ise "Yol Ver Hayata", "Bu Yolda Hep Birlikteyiz", "Emniyet Kemeri Kullanımı" ve "Yaya Öncelikli Trafik Kampanyası" dır.

Trafik kurallarına uyma konusunda kimler hangi sorumluluklara sahiptir? Düşünelim, sınıfça etkinlikler tasarlayarak bir kampanya planlayalım.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

Metni okuyarak trafik kurallarının etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik bir öneri yazalım.

Trafikte üç boyutlu yaya geçidi sayesinde sürücüler yaya geçidine yaklaştıklarında geçit önünde kasis olduğunu düşünerek hızlarını düşürmek zorunda kalıyor. Bu sayede yaya geçidini daha güvenli kullanmaları sağlanıyor.

NELER ÖĞRENDİK?

A. Tutum Ölçeği'nde yazan cümleleri okuyalım, ifadelerden kendimiz için uygun olanını işaretleyelim.

Tutum Ölçeği

ÖLÇÜTLER	Evet	Bazen	Hayır
Karşıya geçerken güvenli karşıya geçiş yerlerini tercih ederim.			
Güvenli olmayan yerlerden karşıya geçerken sol-sağ-sol kuralına uyarım.			
Trafik kurallarına uymayan insanlar gördüğümde onları nazik bir dille uyarırım.			
Oyun araçlarını kullanırken güvenlik ekipmanları sayesinde yaralanmalardan korunurum.			
Trafikte güvenliğimi sağlamak için trafik işaret levhalarının anlamlarını bilirim.			
Arkadaşlarımla yaya kaldırımında yürürken karşıdan gelenlere engel olacak şekilde yürümem.			

● Cevaplarınızda "Evet" ifadesi çoğunluktaysa trafikte güvenlik ile ilgili olumlu bir tutuma sahipsiniz.

B. Cümleleri okuyarak doğru ifadelerin başına "D", yanlış ifadelerin başına "Y" yazalım.

- ☐ Taşıtlara zarar vermek ülke ekonomisini olumlu etkiler.
- ☐ Park hâlindeki araçlarda oluşabilecek yangınlar da kazalara neden olabilir.
- ☐ Bir yolcunun, aracın ön koltuğunda oturabilmesi için en az 135 cm boy uzunluğuna sahip olması gerekir.
- ☐ Yük taşıtlarında yolcu koltukları yerine yüklerin taşındığı boş alanlar vardır.
- ☐ Trafikte bulunan herkes trafik kurallarına uyarsa trafik kazalarının meydana gelme olasılığı artar.
- ☐ Taşıtlara asılmak ve tutunmak trafikteki tehlikeli davranışlardandır.

C. Cümlelerin anlamlarına uygun kelime ve kelime gruplarını noktalı yerlere yazarak cümleleri tamamlayalım.

emniyet kemeri

kapalı

otobüs

sabırlı

görünür

sıra

kask

toplu taşıma

1. Otomobilde arka koltuktakiler de kullanmalıdır.
2. Gece trafikte olursak güvende oluruz.
3. Trafikte olmalı, kornayı gereksiz çalmamalıyız.
4. Toplu taşıma araçlarına binerken olmalıyız.
5. Trafik yoğunluğunu önlemek için araçlarını kullanmalıyız.
6. On bir yaşından küçük çocuklar trafiğe yerlerde bisiklet kullanabilirler.

Ç. Soruları okuyalım, soruların cevaplarını noktalı yerlere yazalım.

1. Trafik yoğunluğunun artması nelere yol açar?

.....

2. Yayaların yaya kaldırımında yürürken uyması gereken kurallar nelerdir?

.....

.....

.....

3. Trafik işaretinin anlamı nedir?

.....

Ölçme değerlendirme içeriğine ulaşmak için karekodu okutalım.

2. ÜNİTE

TRAFİKTE İLK YARDIM

2. Ünite ile ilgili
İçerikler

2. Ünite Özeti

DERSE HAZIR MIYIZ?

Evde, okulda veya iş yerlerinde içerisinde ilk yardım için gerekli sağlık malzemeleri bulunan dolaplara **ecza dolabı** denir.

1. Okulunuzda ecza dolabı var mı? Varsa nerede bulunmaktadır?
2. Sizce, ecza dolabının içinde yer alması gereken malzemeler nelerdir? Malzemeleri aşağıdaki ecza dolabının raflarına çizelim.

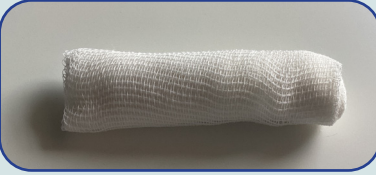
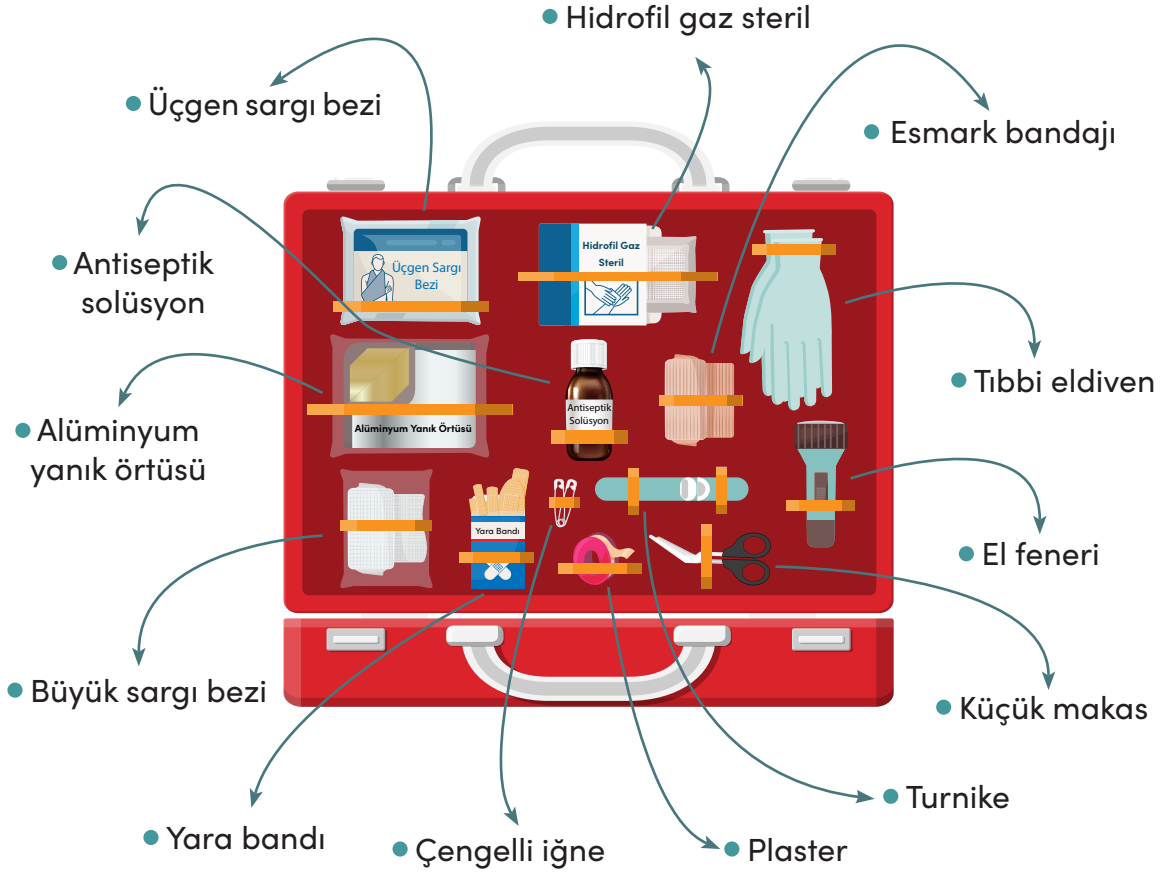
İLK YARDIM MALZEMELERİNİ TANIYALIM

İlk yardım uygulamaları, bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar olay yerinde yapılan uygulamalardır. İlk yardım uygulamalarının amacı hayatın kurtarılmasını sağlamak ya da durumun kötüye gitmesini önleyebilmektir. İlk yardım uygulamalarında tıbbi araç gereç aranmaz. Mevcut araç gereçlerle ilaçsız uygulamalar yapılır.

Evde, okulda veya trafikte yaşamımızı tehlikeye düşüren durumlarla karşılaşabiliriz. Bu durumlarda yapılan doğru ilk yardım müdahaleleri yaşamın sürdürülmesinde, sakatlanmaların önlenmesinde ve iyileşme sürecinin daha hızlı olmasını sağlamada önemlidir. İlk yardım müdahaleleri yapılırken ihtiyaç duyulan malzemeler vardır. Bu malzemeler evlerimizde ve okullarımızda ecza dolaplarında, araçlarda ise ilk yardım çantalarında bulunur.

Karayolları Trafik Kanunu'na göre otomobil, otobüs, minibüs, kamyon ve kamyonet gibi motorlu taşıtlarda ilk yardım çantası bulundurmak zorunludur.

Araçlardaki ilk yardım çantasının içerisinde bulunması gereken malzemeleri inceleyelim.

Büyük sargı bezi: Keten veya pamuk ipliğinden üretilen, mikroplardan arındırılmış bezdir. Yaranın üzerine konulan pansuman malzemelerini sarmak, yarayı temastan korumak ve kanama varsa kanamanın durdurulmasını sağlamak için kullanılır.

Çengelli iğne: Tutturulduğu yerden kurtulmaması için ucu özel yuvaya geçirilen iğnedir. Yaralıya ilk yardım uygulanırken kullanılan bezlerin birbirine tutturulması için kullanılır.

Plaster: Pamuk ipliğinden üretilmiş, bir yüzeyi yapışkan rulo şeklindeki banttır. Yaranın üzerine konulan pansuman malzemelerini cilde sabitlemek için kullanılır.

Antiseptik solüsyon: Yaraların temizlenerek mikrop-lardan arınmasını sağlayan sıvıdır. Kullanıldıktan sonra yaralı bölgede kızarma, morarma ve şişlik gibi etki gö-rülürse yaralı bölge hemen yıkanmalı ve en yakın sağlık kuruluşuna gidilerek doktora başvurulmalıdır.

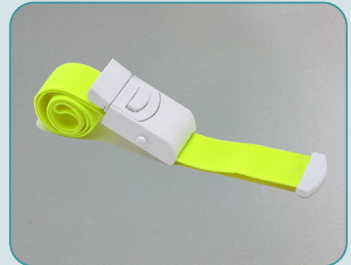
Üçgen sargı bezi: Keten veya pamuk ipliğinden üretilen, mikrop-lardan arındırılmış üçgen şeklinde bezdir. Kırılan, incinen, burkulan yerlerin sabitlenmesi, askıya alınması ve kanama durumlarında sıkıca bandaj yapılarak kana-manın durdurulması amacıyla kullanılır.

Hidrofil gaz steril: Pamuk ipliğinden dokunmuş, mikrop-lardan arındırılmış, sıvıyı emme özelliği yüksek olan bezdir. Yaralı bölgeyi temizlemek ve yaranın üzerini ge-çici süreyle kapatmak amacıyla kullanılır.

Küçük makas: Paslanmaz çelik özellikte, arasına yer-leştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araçtır. Sargı bezi, plaster gibi ilk yardım malzemelerini ve gerekli du-rumlarda yaralının giysilerini kesmek için kullanılır.

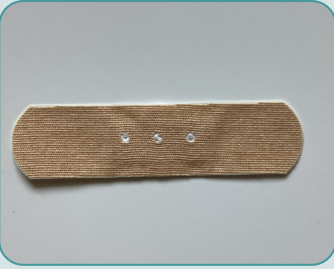
Turnike: Örgülü yapıdadır. Kol ve bacaklardaki kana-maları durdurmak için kullanılır. Turnike yaralı bölgenin 15 cm üzerine bağlanır, turnikenin uygulandığı saat ve daki-ka bir kâğıda yazılarak kâğıt yaralının elbisesinin üzerine sabitlenir. Turnike 15-20 dakikada bir gevşetilir.

Esmark bandajı: Kol ve bacaklarda meydana gelen fazla kanamalı yaralarda kanamayı durdurmak için kullanılır. Kanayan yerin üst kısmı esmark bandajıyla sıkıca sarılır ve bandaj 20 dakikada bir gevşetilir.

Alüminyum yanık örtüsü: Yaralının üstüne örtülen içinde kumaş, yün gibi malzeme bulundurmeyen, alüminyuma benzer malzemeden üretilmiş örtüdür. Yanık örtüsünün bir tarafı sarı, diğer tarafı metal renklidir. Vücudu soğuktan korumak için örtünün metal renkli tarafı, sıcaktan korumak için sarı renkli tarafı vücuda sarılır. Yanıklarda yaralıyı dış etkenlerden korumak ve su kaybetmesini engellemek için kullanılır. Şok durumunda ise yaralının vücut sıcaklığını korumak ve su kaybetmesini engellemek için kullanılır.

Yara bandı: Pamuk ipliğinden üretilmiş, bir yüzeyi yapışkan özellikli, ilaçlı küçük şeritlerdir. Fazla derin olmayan, basit yaraların mikrop kapmasını önlemek, küçük kanamaları durdurmak ve yarayı dış etkenlerden korumak için kullanılır.

Tıbbi eldiven: Yaralıya yardım eden kişinin kendisini ve yaralıyı mikroplardan korumak amacıyla kullandığı elastik yapıda olan, tek kullanımlık eldivendir.

El feneri: Pille çalışan, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracıdır. Aydınlatmanın yetersiz olduğu durumlarda aydınlatmayı sağlamak ve ihtiyaç hâlinde yardım çağırmak için kullanılır.

“Hangi İlk Yardım Malzemesiyim?” oyununu hazırlayalım ve oyunu arkadaşlarımızla oynayalım.

Malzemeler: Karton, makas, yapıştırıcı, cetvel, boya kalemleri, araçlarda bulunan ilk yardım malzemelerinin görselleri.

Nasıl Yapılır?

Kartondan 10 x 10 cm boyutunda 13 adet kare parça keselim. Kestiğimiz parçaların bir yüzüne araçlarda bulunan ilk yardım malzemelerinin isimlerini yazalım, diğer yüzüne ilk yardım malzemelerinin görsellerini yapıştıralım veya çizelim.

Ön yüz

Arka yüz

Hidrofil
Gaz Steril

Nasıl Oynanır?

- 🩹 Oyun en az iki kişiyle oynanır.
- 🩹 Görseller üste bakacak şekilde kartları üst üste dizelim.
- 🩹 Oyuna başlama sırasını kura çekerek belirleyelim.
- 🩹 Birinci oyuncu en üstte yer alan kartı alır ve kartın arka yüzüne bakmamak şartıyla görselde yer alan malzemenin ismini ve kullanım amacını söyler.
- 🩹 Cevap oyuncular tarafından kontrol edilir, doğru ise oyuncu kartı alır. Yanlış cevaplanan kart kenara ayrılır.
- 🩹 Kart seçme sırası diğer oyuncuya geçer ve oyun aynı kurallarla devam eder.
- 🩹 Tüm kartlar bittiğinde en fazla karta sahip olan oyuncu oyunu kazanır.

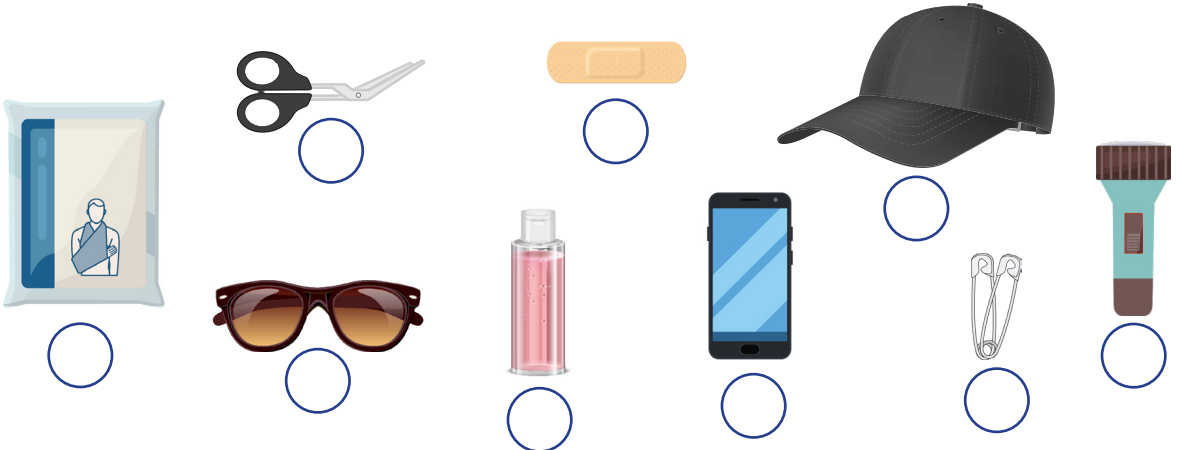
ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriklere ulaşmak için karekodları okutalım.

Görselleri inceleyerek ilk yardım çantasında bulunması gereken malzemeleri işaretleyelim. Görsellerde yer almayan ilk yardım malzemelerini söyleyelim.

Verilen olayları okuyalım, bu olayların yaşandığı durumlarda kimlerden yardım isteyebileceğimizi düşünelim. Düşüncelerimizi arkadaşlarımızla paylaşalım.

1. Olay: Teneffüse çıkarken arkadaşınızın okulun merdivenlerinden düştüğünü ve yerden kalkamadığını gördünüz.

2. Olay: Ailenizle hafta sonu pikniğe giderken yolda bir aracın ağaca çarptığını ve şoförün araçtan çıkamadığını gördünüz.

KAZA ANINDA KİMLERDEN VE NASIL YARDIM İSTERİZ?

Ülkemizde yardım talep ve ihbarları çeşitli kurumlara ait farklı acil yardım telefonlarına yapılmaktaydı. Ancak acil yardım numaralarının çok sayıda olması nedeniyle yardımın ulaştırılmasında zorluklar yaşanmaktaydı. Birkaç kurumu ilgilendiren bir olay karşısında farklı kurumlara ait numaraları aramak gerekmektedir. Birden fazla numaranın aranması nedeniyle zaman ve kaynak israfının yanında can ve mal kayıpları da yaşanabilmekteydi.

Avrupa Birliği, 29 Temmuz 1991 tarihli kararı ile birlik çatısı altındaki tüm ülkelerde **112** hattının “Avrupa Tek Acil Çağrı Numarası” olarak kullanımını öngörmüştür. Ülkemizde de “Tek Acil Çağrı Numarası” oluşturma çalışmalarına başlanarak 2021 yılında tüm acil çağrı numaraları tek numara **112**’de birleştirilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinde ve ülkemizde kullanılan “**112** Acil Çağrı” numarasının farkındalığını artırmak amacıyla her yılın 11 Şubat günü “**112** Günü” olarak kutlanmaktadır.

Görsel 9: 112 Acil Çağrı Merkezi

112 Acil Çağrı Merkezi sisteminin iki temel amacı ve işlevi vardır:

1. Vatandaşlarımızın acil durum çağrısı yapmak için birden çok numara yerine tek bir numarayı öğrenmeleri.
2. Acil yardım çağrısı alındıktan sonra en kısa sürede olay yerine ya da yardıma ihtiyacı olan kişiye ulaşabilme.

Acil durum numaraları tek çağrıda birleşen kurumları araştıralım. Kurumların isimlerini kutulara yazalım. Bu kurumlardan nasıl yardım isteyeceğimizi düşünelim ve düşüncelerimizi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

112 Acil Çağrı Merkezini Ne Zaman ve Nasıl Aramalıyız?

- ☎ Sokakta bir trafik kazası gördüğümüzde
- ☎ Bir sarsıntı veya deprem sonrasında
- ☎ Yanan bir ağaç, orman, bina veya ev gördüğümüzde
- ☎ Evde, sokakta, okulda vb. yerlerde hasta veya yaralı varsa
- ☎ Suç işleyen birini gördüğümüzde veya yabancı biri bizi rahatsız ediyorsa
- ☎ Sel veya su baskınlarında
- ☎ Her türlü acil durumda ücretsiz olarak **112** Acil Çağrı Merkezini arayabiliriz.

112 Acil Çağrı Merkezini gereksiz yere arayarak meşgul etmenin yardıma ihtiyacı olanların çağrı merkezine ulaşmasını engellediğini unutmamalıyız.

112 Acil Çağrı Merkezini arayarak yardım isteyen kişi öncelikle sakin olmalıdır. Acil durumun ne olduğunu **112** Acil Çağrı Merkezi görevlisine kısaca bildirmeli ve olayın gerçekleştiği yerin adresini açık bir şekilde vermelidir. **112** Acil Çağrı Merkezi görevlisinin sorularına kısa ve net cevaplar vererek telefonu kapatabileceği söylenmeden telefonu kapatmamalıdır.

E-İçeriğe ulaşmak
için karekodu
okutalım.

Görselleri inceleyelim ve **112** Acil Çağrı Merkezinin aranması gereken durumları okuyalım. **112** Acil Çağrı Merkezini arayan kişi ile **112** Acil Çağrı Merkezi görevlisi arasında geçen konuşmalara uygun cümleleri noktalı yerlere yazalım.

Evinizin penceresinden dışarı bakarken karşı bina-
daki komşunuzun evinden dumanlar çıktığını gör-
dünüz. Komşunuzun geçen hafta yurt dışına gittiğini
biliyorsunuz.

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Acil Çağrı Merkezi

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Sokağın ismini tekrar söyler misiniz?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Yaralı ya da içeride olan var mı?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Lütfen telefonu kapatmayın, sizi itfaiye birimine aktarıyorum.

Okulunuzun bahçesinde beden eğitimi ve
oyun dersi işlerken okulunuzun sokağında iki
aracın kaza yaptığını gördünüz. Sürücülerin
durumu iyi ve araçlarda başka yolcu bulun-
muyor. Sınıf öğretmeniniz **112** Acil Çağrı Mer-
kezini aradı.

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Acil Çağrı Merkezi

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Araçlarda yaralı var mı?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Lütfen telefonu kapatmayın, sizi emniyet biri-
mine aktarıyorum.

Bakır ilçesi Elmas köyü Maden Sokak'ta bulunan maden ocağında göçük meydana geldi. Mühendis Ali Bey iki çalışma arkadaşının göçük meydana gelen alanda olduğunu fark etti. Arkadaşlarının durumlarının iyi olduğunu ama göçük alanından dışarıya çıkmadıklarını öğrendi ve **112** Acil Çağrı Merkezini aradı.

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Acil Çağrı Merkezi

Arayan:

.....

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Köyün ismini tekrar söyler misiniz?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Göçük alanında kaç kişi var?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Durumları nasıl?

Arayan:

112 Acil Çağrı Merkezi Görevlisi: Lütfen telefonu kapatmayın, sizi AFAD birimine aktarıyorum.

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Cümlelerin anlamlarına uygun kelimeleri, noktalı yerlere yazarak cümleleri tamamlayalım.

anlaşılır

yardım

çağrı

acil

kısa

ücretsiz

arama

1. **112**'yi aradığımızda telefon Acil Merkezi şeklinde açılır.

2. Görevliye durumun ne olduğunu kısaca söylemeliyiz.

3. Görevli adresimizi istediğinde adresimizi bir şekilde anlatmalıyız.

4. Her türlü acil durumda olarak **112**'yi arayabiliriz.

5. Yardım ekipleri en sürede yanınızda olacaktır.

DERSE HAZIR MIYIZ?

Mesut Bey, işten eve döndüğünde eşi Semra Hanım'ı yerde baygın hâlde yatariken gördü. Mesut Bey, hangi ilk yardım uygulamalarını yaparsa Semra Hanım'a doğru müdahale yapmış olur? Görselleri inceleyerek doğru seçenekleri işaretleyelim.

☐ Yüzüne su dökmeli.

☐ 112'yi aramalı.

☐ "İyi misin?" diye seslenmeli.

☐ Yüzüne hafifçe vurmali.

İLK YARDIMDA DOĞRU MÜDAHALENİN ÖNEMİNİ FARK EDELİM

Acil durum vakalarında müdahale yapılan insanların büyük bir kısmı, çevresindeki kişilerin doğru müdahaleleri ile hayatta kalmaktadır. Kişilerin hasta ve yaralılara doğru müdahaleler yapabilmeleri için ilk yardım eğitimi almış olmaları gerekir.

Sizce, acil durum vakalarında hasta ve yaralılara ilk yardım eğitimi almamış kişilerin müdahale yapmasının sonuçları neler olabilir? Düşünelim, düşüncelerimizi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

İlk yardım temel uygulamaları **Koruma, Bildirme, Kurtarma (KBK)** olarak ifade edilir.

Koruma: Kaza sonuçlarının ağırlaşmasını önlemek için olay yerinde oluşabilecek tehlikeler belirlenmeli, güvenli bir çevre oluşturulmalıdır.

Bildirme: Olay veya kaza, mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde telefon veya diğer kişiler aracılığı ile gerekli yardım kuruluşlarına bildirilmelidir.

Kurtarma (Müdahale): Olay yerinde mümkün olduğunca sakin olunarak hasta ve yaralılara hızlı bir şekilde müdahale yapılmalıdır.

Sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar yardıma ihtiyacı olan kişinin hayatının kurtarılması ve durumunun kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla eğitim almış kişilere **ilk yardımcı** denir. İlk yardımcı olay yerinde bulunan mevcut araç ve gereçlerle ilaçsız uygulamalar yaparlar.

Olay yerleri genellikle insanların telaşlı ve heyecanlı oldukları ortamlardır. Bu ortamlarda ilk yardımcı sakin ve kararlı bir şekilde olayın sorumluluğunu alarak gerekli müdahaleleri doğru şekilde yapmalıdır.

İlk Yardımcıda Bulunması Gereken Özellikler:

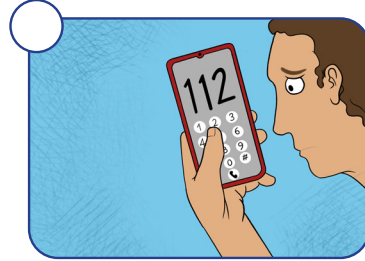
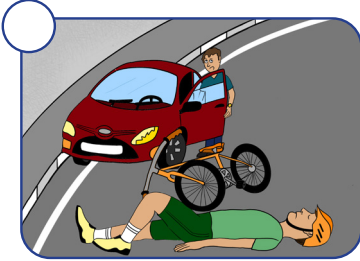
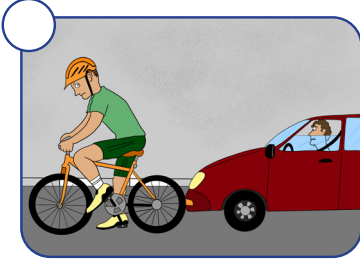
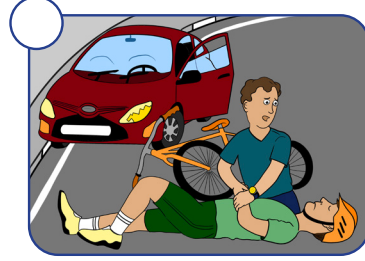
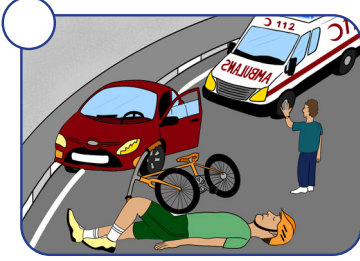
İlk yardım için gerekli olan hayat kurtarma zinciri dört halkadan oluşur. İlk iki halka ilk yardımcının görevi iken son iki halka ileri yaşam desteğine ait olduğu için ilk yardımcının görevi değildir.

Eylül ayının ikinci cumartesi günü **Dünya İlk Yardım Günü** olarak birçok ülkede aynı anda kutlanmaktadır. Dünya İlk Yardım Günü'nde ilk yardım konusunda insanları bilinçlendirmek amacıyla ülkemizde de etkinlikler düzenlenmektedir.

Görselleri inceleyelim ve görsellerdeki olayları oluş sırasına göre numaralandıralım. İlk yardım uygulanırken yapılan doğru müdahaleleri söyleyelim.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Cümlelerdeki ifadeler doğruysa cümlelerin başına "D", yanlışsa "Y" yazalım.

- ☐ İlk yardım, ilk yardım eğitimi almış kişilerce yapılır.
- ☐ İlk yardım müdahalelerinde tıbbi ilaçlar kullanılır.
- ☐ İlk yardımcı, çevresindeki insanlardan yardım alır.
- ☐ İlk yardımcı, gerekli durumlarda kendini tehlikeye atmalıdır.
- ☐ **112** Acil Çağrı Merkezi arandığında yaralının durumu hakkında bilgi verilir.

DERSE HAZIR MIYIZ?

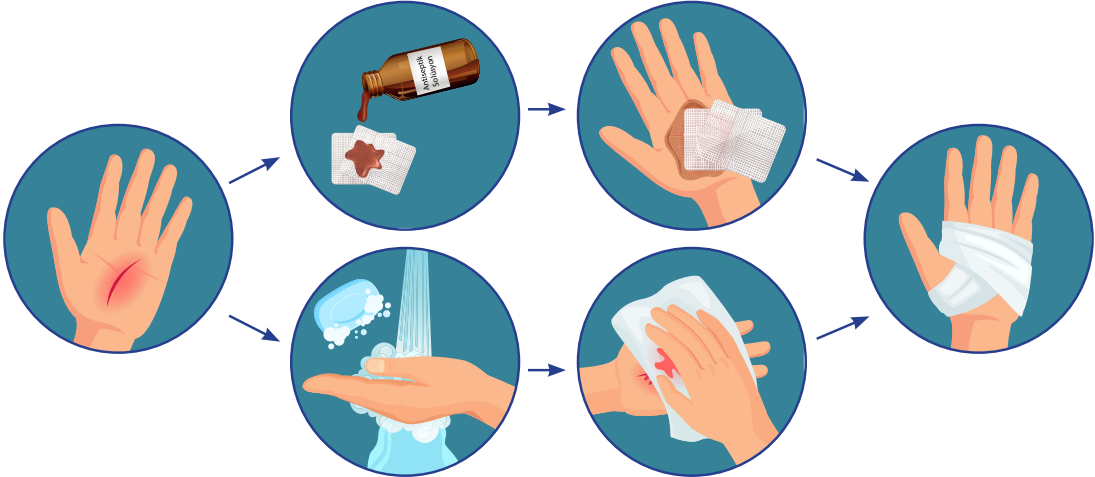
Meral Hanım, mutfakta akşam yemeğini hazırlıyordu. Eli ocaktaki tencereye çarptı ve elinin üstü yandı. Sizce Meral Hanım görselleri verilen uygulamalardan hangilerini yaparsa doğru ilk yardım müdahalesi yapmış olur? Görseller arasından doğru ilk yardım müdahalelerini seçelim, işaretleyelim.

HAFİF YARALANMALARDA İLK YARDIM UYGULAMALARI

Vurma ve incitme sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan bere, çürük, sıyrık ve ezik gibi yaralara **hafif yaralar** denir. Hafif yaralar, gerekli olan basit ilk yardım uygulamaları yapıldığında önemli bir sağlık sorunu oluşturmaz. Doğru ilk yardım müdahaleleri yapılmazsa yara mikrop kapar ve yaranın iyileşme süresi uzayarak ciddi bir sağlık sorununa dönüşebilir.

Yaralanma olduğu zaman yara ve çevresi ilk olarak antiseptik solüsyon ve hidrofil gaz sterilize temizlenmelidir. Ortamda bu ilk yardım malzemeleri bulunmuyorsa su ve sabun kullanarak yara ve çevresi temizlenir. Temizleme işleminden sonra yara ve çevresi temiz bir bezle kurulur. Kurulama işleminden sonra yarayı dış etkilere korumak için yaralı bölge sargı bezi ya da yara bandı ile kapatılır.

Çarpma, vurma veya burkulmadan kaynaklanan hafif yaralanmalarda yaralı bölgede şişlik, morluk oluşabilir. Yaralanma sonrası oluşan şişliği, morluğu önlemek

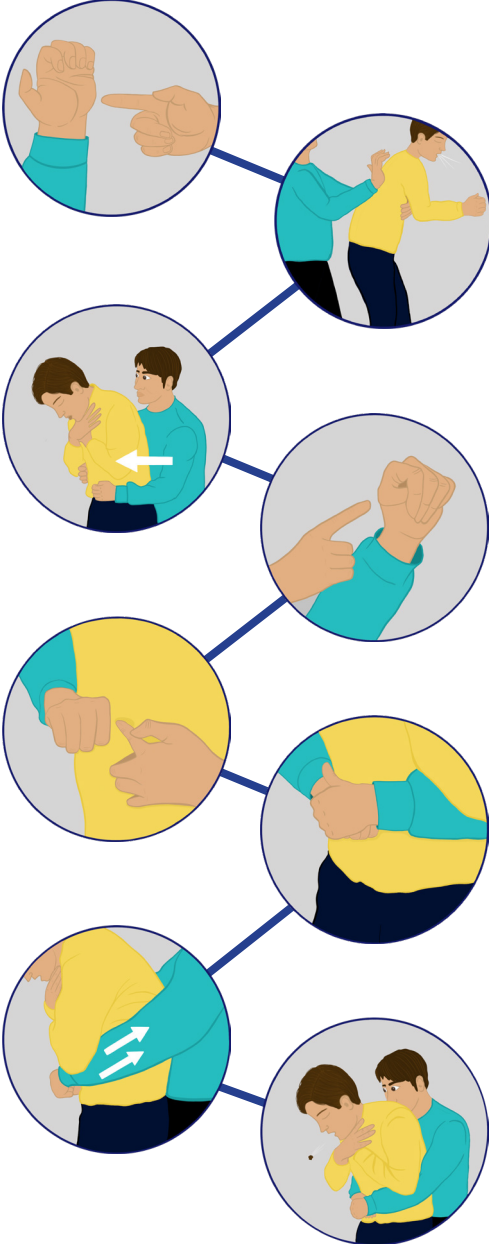
ve acıyı azaltmak için yaralı bölgeye buz uygulaması yapılır. Uygulanan buzun cilde temas ederek cilt yüzeyine zarar vermemesi için temiz bez, havlu veya poşet içerisine konulması gerekir.

Hava yolunun, solunumu gerçekleştirmek için gerekli havanın geçişine engel olacak şekilde tıkanmasına **hava yolu tıkanıklığı** denir. Tıkanma tam tıkanma ya da kısmi tıkanma şeklinde olabilir. Kısmi tıkanmada kişi öksürür, nefes alabilir, konuşabilir. Tam tıkanmada ise kişi nefes alamaz, acı çeker, ellerini boynuna götürür, konuşamaz ve kişinin rengi morarır.

Kısmi tıkanıklık olan kişilerde hava yolunda yeterli hava giriş çıkışı varsa kişi öncelikle bulunduğu pozisyonda bırakılarak öksürmeye teşvik edilmeli, yakından izlenmeli ve başka bir girişimde bulunulmamalıdır.

Bilinci yerinde tam tıkanıklık olan kişilerde ise **Heimlich (Hemlik) Manevrası** (karına bası uygulaması) uygulanır.

- Kişi ayakta ya da oturur pozisyonda olabilir.
- Kişinin yanında veya arkasında durulur.
- Bir elle göğsü desteklenerek öne eğilmesi sağlanır.
- Diğer elin avuç içinin bilekle birleştiği yer ile beş kez sırtına (kürek kemikleri arasına) süpürür tarzda hızla vurulur.
- Tıkanıklığın açılıp açılmadığına bakılır, tıkanıklık açıldıysa işlem durdurulur.
- Tıkanıklık açılmadıysa kişinin arkasına geçip sarılarak gövdesi kavranır.
- Bir elin başparmağı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde yumruk yaparak konur. Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır.
- Kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır.
- Bu hareket beş kez yabancı cisim çıkıncaya kadar tekrarlanır.
- Tıkanıklık açılmadıysa tekrar sırtına vurulur.
- Bu işlemler beşer kez olacak şekilde dönüşümlü olarak tekrarlanır.
- Kişinin bilinci kapanırsa sert zemin üzerine yatırılır.
- **112** Acil Çağrı Merkezi aranarak tıbbi yardım istenir.

Yakın çevremizde (ev, okul, park vb.) yaşanan hafif yaralanma durumlarını araştırarak tabloyu dolduralım. Yaralanma türünün (burkulma, çarpma, kanama vb.) nasıl oluştuğunu kısaca açıklayalım ve açıklamamızı görsellerle destekleyelim. Hafif yaralanma durumunda yapılması gere-

ken doğru ilk yardım müdahalesini maddeler hâlinde yazalım.

Hafif Yaralanma Türü	Yapılması Gereken Doğru İlk Yardım Müdahalesi
Açıklaması:	
Görseli:	
Açıklaması:	
Görseli:	

Örnek olayı okuyalım. Olayda geçen ilk yardım uygulamaları sırasında yapılan yanlış müdahaleleri bularak altını çizelim. Yanlış ilk yardım müdahaleleri yerine yapılması gerekenleri düşünelim, sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

Kemal ve kardeşi yaz tatillerini köyde dedesinin evinde geçirirlerdi. Bu yaz tatilinin ilk günü dedesi bahçedeki elmaları toplarken Kemal ve kardeşi bir taraftan elma yiyor bir taraftan da dedelerine yardım ediyorlardı. Dedesi ağaçtan topladığı elmaları Kemal ve kardeşine veriyor, onlar da elmaları kasalara yerleştiriyordu. Kemal'in kardeşi elmadan bir ısırık almıştı ki aniden öksürmeye başladı. Kemal, kardeşinin boğazına elma takıldığını düşünerek kardeşinin sırtına vurdu. Dedesi ise ağacın üzerinden: "Öksür öksür!" diye torununa seslendi. Kardeşi öksürmeye devam edince elma parçası ağızından dışarıya fırladı. Dedesi torununun durumunu merak ettiği için ağaçtan inmek istedi. Ağaçtan inerken yere düşmüş elmayı görmedi ve elmanın üzerine basınca ayağı kaydı, dizlerinin üzerine düştü. Kemal, dedesinin düştüğünü görünce: "Dedeee!" diye bağırdı. Dedesi: "Merak etme Kemal, bu hafif bir yaralanma, biraz dizim acıdı. Ninene benim için sıcak su torbası getirmesini söyler misin? Dizime sıcak su torbası uygularsam dizimin şişmesini önleyebiliriz." Kemal: "Söylerim dede ama senin elin de kanıyor." deyince Kemal'in dedesi elinde oluşmuş küçük çizik kanadığını gördü. Hemen yerdeki elma ağacının yapraklarından birini yaranın üzerine sardı.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

E-içeriğe ulaşmak için karekodu okutalım.

Defterimize hafif yaralanmanın yaşandığı ve ilk yardımda doğru müdahalelerin yapıldığı bir hikâye yazalım. Yazdığımız hikâyeyi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

NELER ÖĞRENDİK?

A. Görsellerde verilen ilk yardım malzemelerinin isimlerini altlarına yazalım.

1.

2.

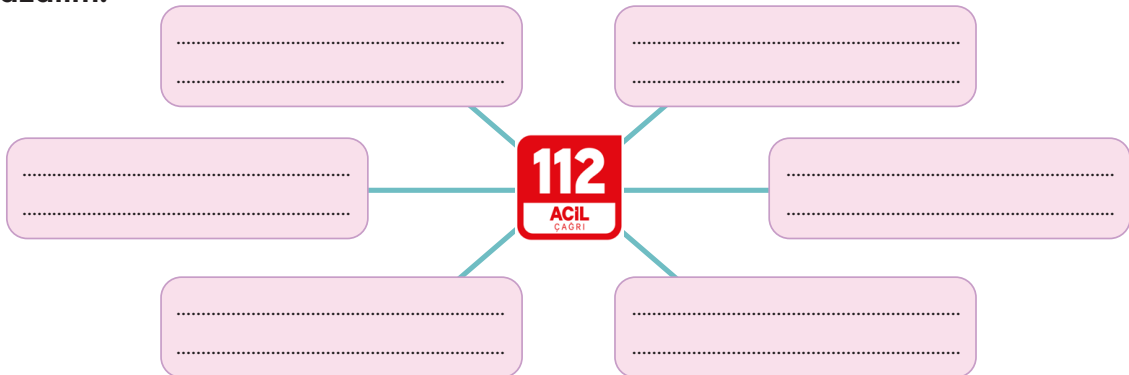
3.

B. Cümlelerdeki ifadeler doğruysa cümlelerin başına "D", yanlışsa "Y" yazalım.

- ☐ Yaralıya yardım eden kişi, kendini ve yaralıyı mikroplardan korumak için tıbbi eldiven kullanmalıdır.
- ☐ Yaranın üzerine konulan pansuman malzemelerini cilde sabitleme için çengelli iğne kullanılır.
- ☐ Acil durumlarda 155'i arayarak polise ulaşabiliriz.
- ☐ 112'yi aramak sabit telefonlardan ücretsizken cep telefonlarından ücretlidir.
- ☐ İlk yardım temel uygulamaları koruma, bildirme ve kurtarmadır.
- ☐ İlk yardımcı, önce yaralının can güvenliğini korumalıdır.
- ☐ Hafif yaralanmalarda yaranın üzeri kolonya ile temizlenir.
- ☐ Tam hava yolu tıkanıklığı yaşayan ve bilinci yerinde olan kişilere Heimlich manevrası uygulanır.

C. 112 Acil Çağrı Merkezi hangi durumlarda aranır? Kutulardaki noktalı yerlere yazalım.

Ölçme değerlendirme içeriğine ulaşmak için karekodu okutalım.

EKLER

Makas kullanırken dikkat edelim!

Ek-1

Yaşadığımız şehrin belediyesine ait logoyu araştırarak sayfa 33-34'te yer alan uygun kutuya çizelim.

Ek-2

Gruplar	Problem Durumları
1. Grup	Tüm yolcular uçaktan erken inmek istiyor.
2. Grup	Öğrenciler, sıraya girmeden okul servisine binmeye çalışıyor.
3. Grup	Otobüste yaşlılar ve özel gereksinimli bireyler ayakta yolculuk yapmak zorunda kalıyor.
4. Grup	Yolcular, metrodaki yolcular inmeden metroya binmeye çalışıyor.
5. Grup	Okul servisinde ayakta yolculuk ediliyor.
6. Grup	Otomobilden inerken yol tarafındaki sol kapı kullanılıyor.

SÖZLÜK

A

adli: Adalet ve hukukla ilgili.

B-C-Ç-D

bildiri: Resmî bir makam, kurum veya resmî olmayan bir örgüt, topluluk tarafından herhangi bir durumu ilgililere duyurmak için yazılan yazı.

broşür: Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitap.

E-F

egzoz: İçten yanmalı motorlarda yanan akaryakıtın gazının boşaltılmasını sağlayan düzen.

ekonomi: İnsanların yaşayabilmek için üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü.

G

geçit: Geçmeye yarayan yer, geçecek yer.

H-I

hasar: Herhangi bir olayın yol açtığı kırılma, dökülme, yıkılma gibi zarar.

hurda: İşe yaramayacak derecede bozulmuş, zarar görmüş.

İ

icat: İlk defa yeni bir şey yaratma, buluş.

ihlal: Yasa ve düzene uymama.

iklim: Yeryüzünün herhangi bir yerinde hava olaylarına bağlı olarak gerçekleşen etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu.

israf: Gereksiz yere para, zaman, emek vb.ni harcama.

J

jüri: Yarışma, sınav ve benzeri etkinliklerde başarılı, üstün olanları seçmek amacıyla oluşturulmuş, geçici kurul, seçici kurul.

K-L

kermes: Bir derneğe, bir çalışmaya yardım sağlamak amacıyla genellikle açık havada satış yapılarak gelir sağlanan toplantı.

kolluk: Güvenliği sağlamakla görevli polis veya jandarma.

korna: Motorlu taşıtlarda, bisikletlerde sesle işaret vermek için kullanılan ve içinden hava geçirilerek çalınan boru, klakson.

kroki: Bir konu veya nesnenin başlıca özelliklerini yansıtacak biçimde hazırlanmış taslağı.

kusur: Bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmama.

M

maden ocağı: Kazılarak maden cevheri çıkarılan yer.

maliyet: Üretimde bir mal elde edinceye değin harcanan değerlerin toplamı.

mesafe: Ara, aralık, uzaklık.

N-O-Ö-P-R

nakil: Bir yerden alıp başka bir yere iletme, aktarma, taşıma.

nezaket: Başkalarına karşı saygılı ve incelikle davranma, incelik, naziklik.

S

sertifika: Kişinin bilgi gerektiren herhangi bir konuda niteliğini gösteren belge.

sigorta: Bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşabileceği zararı gidermek için önceden ödenen para karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı sözleşme.

Ş

şerit: Bir kara yolunda trafik çizgileri ile ayrılmış bölümlerden her biri.

T-U-Ü-V

tanzim: Düzenleme, düzen verme, yoluna koyma.

tedbir: Kötü veya yanlış bir şeyi önleyecek yol, önlem.

tıbbi: Tıpla ilgili, hekimlikle ilgili.

tutanak: Belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge.

Y-Z

yansıtıcı: Işık, ses, görüntü vb.ni geri göndermek, yansımalarını sağlamak amacıyla kullanılan araç.

KAYNAKÇA

Dündar, P. (2016). Nasıl Çalışır - Akıllı Giysiler. *Bilim ve Teknik* (57), s. 58-59.

MEB. (2018). *Trafik Güvenliği Dersi Öğretim Programı (İlkokul 4. Sınıf)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü. (2012). *Sivil Toplum Kuruluşları Rehberi*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.

Genel ağ kaynakçasına ve görsel kaynakçaya ulaşmak için karekodu okutalım.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutalım.

